

Centrum pro výzkum
toxických látek
v prostředí

Prostorové modelování

Klára Komprdová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozdělení modelů

Popisuje budoucí stav systému nebo jeho podmínek?

ANO Dynamické modely - závislé na čase - *spojité, diskrétní*

NE *Statické modely - nezávislé na čase*

Popisují prostorovou strukturu?

ANO *Prostorově heterogenní - diskrétní, spojité*

NE *Prostorově homogenní modely*

Zahrnuje náhodnou složku?

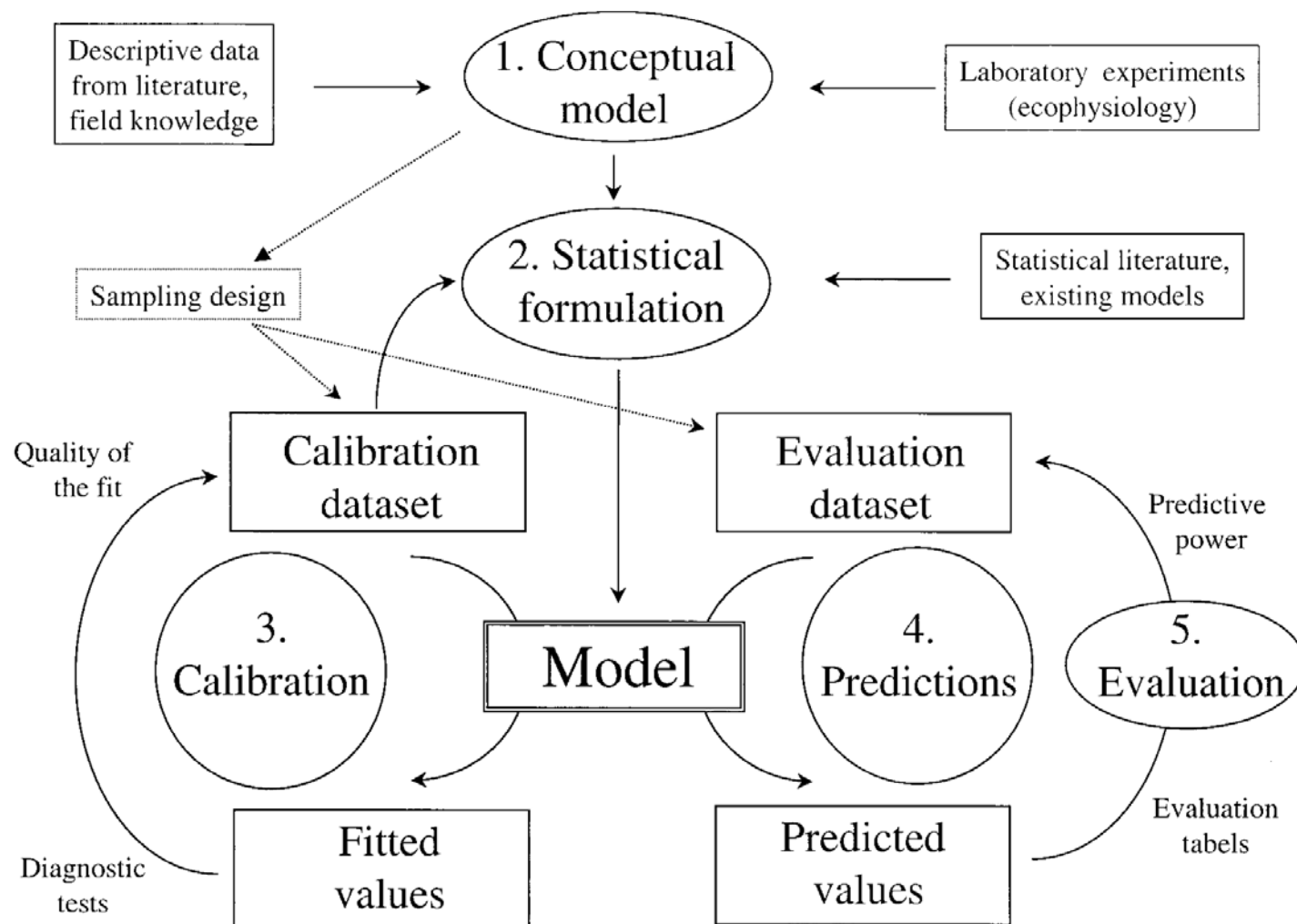
ANO *Stochastické modely*

NE *Deterministické modely*

Proces modelování I

- Design vzorkování a zpracování dat (z literatury, předešlých experimentů)
- Terénní sběr dat a laboratorní analýzy
- Analýza datového souboru a tvorba modelu
- Kalibrace a validace modelu
- Interpretace modelu, jeho srovnání s realitou
- použití modelu

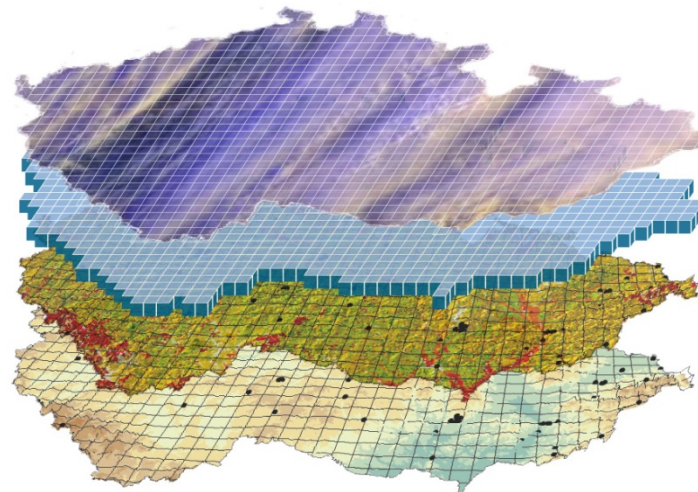
Proces modelování II

Prostorové modelování - Jak jsou data rozložena v prostoru?

Prostorová analýza :

- Hledá a popisuje různé vzory v geografickém prostoru
- Snaží se porozumět prostorovým jevům
- Využití geografických informačních systémů

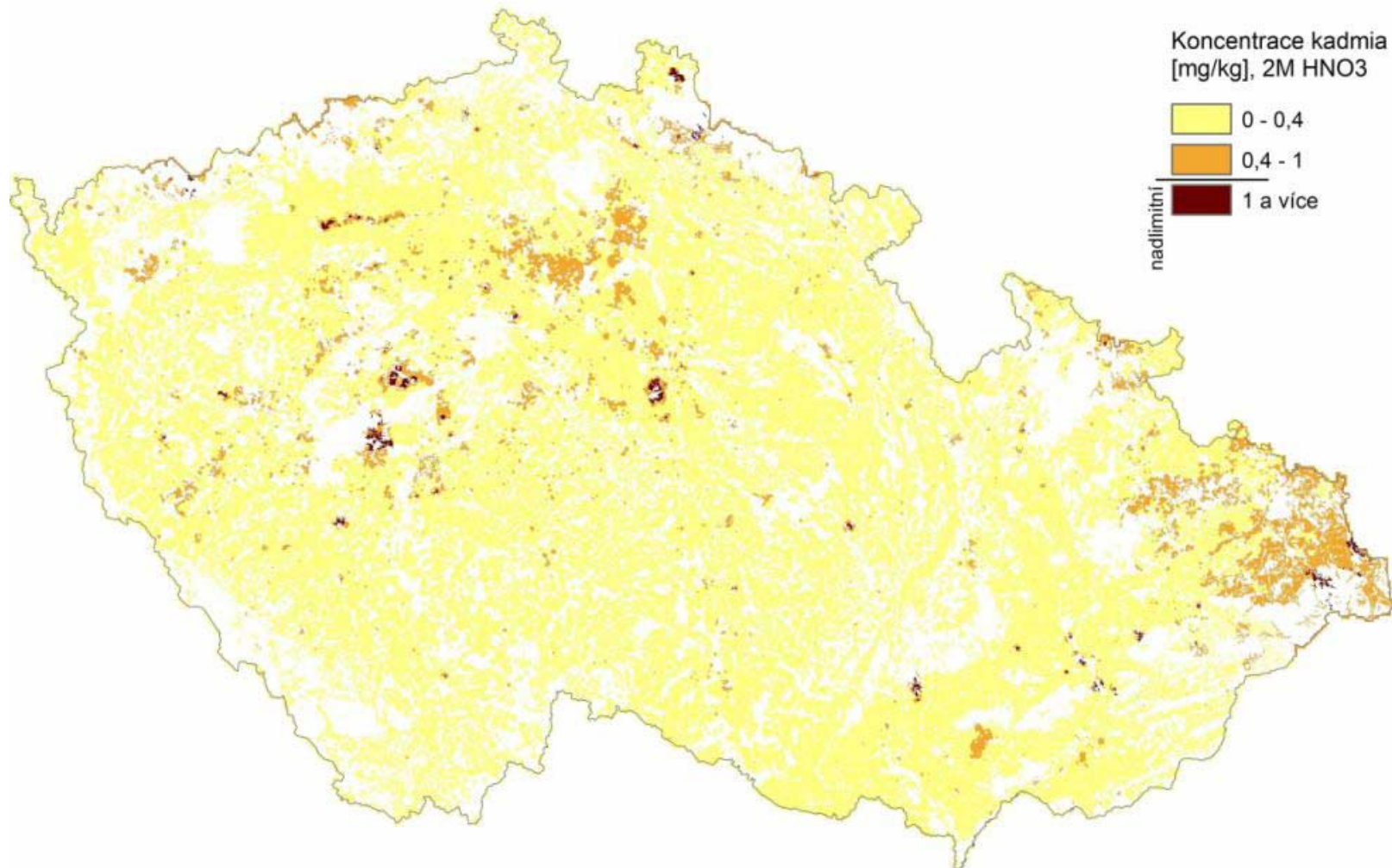
Co nás zajímá?

- Jak se pozorování mění v prostoru?
- Co způsobuje tuto změnu v prostoru?
- Kolik pozorování (např. lokalit) potřebujeme, abychom dokázali popsat prostorovou variabilitu?
- **Jaká bude hodnota proměnné na novém místě?**
- Jaká je nejistota našeho odhadu (predikce)?

Co všechno můžeme modelovat v prostoru?

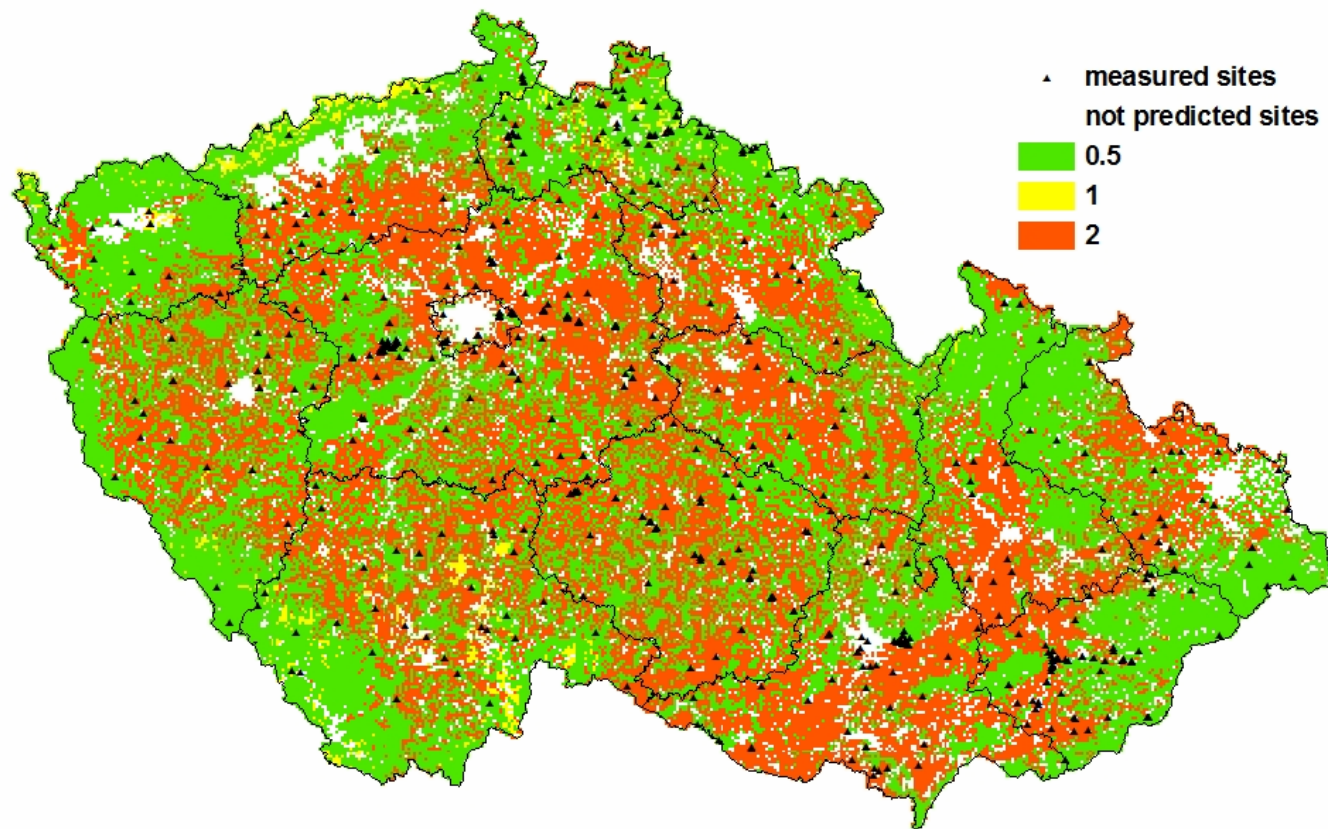
- 1) konkrétní hodnoty – (koncentrace, početnosti...)
- 2) pravděpodobnosti – (pst překročení limitu...)
- 3) presence/absence – (přítomnost/nepřítomnost polutantu...)
- 4) nejvíce pravděpodobná entita – (typy půdy, převažující typ znečištění, využití krajiny...)

Př. Koncentrační mapa

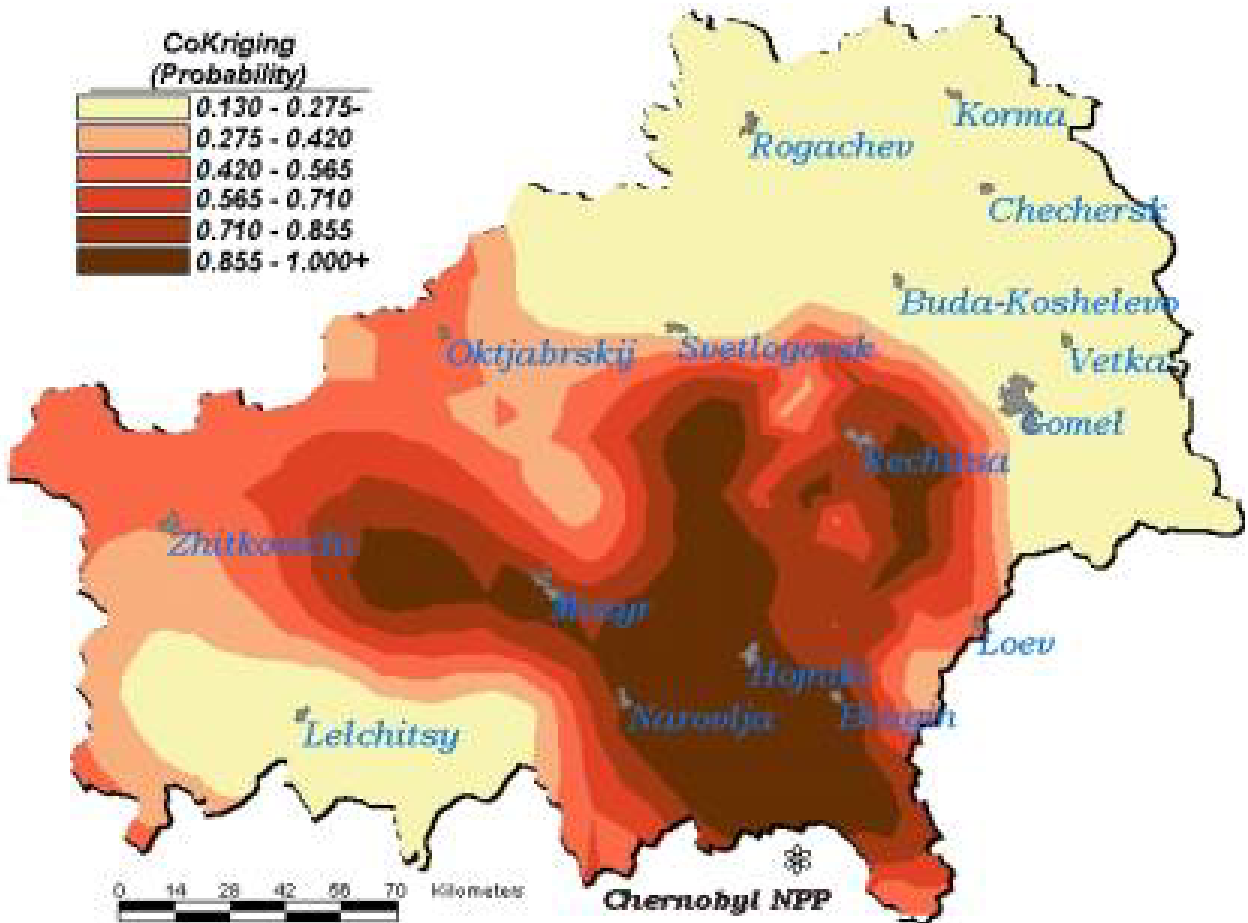

Koncentrace **kadmia** na území ČR s využitím metody **IDW**

Př. Mapa zásob DDT (kg/km²)

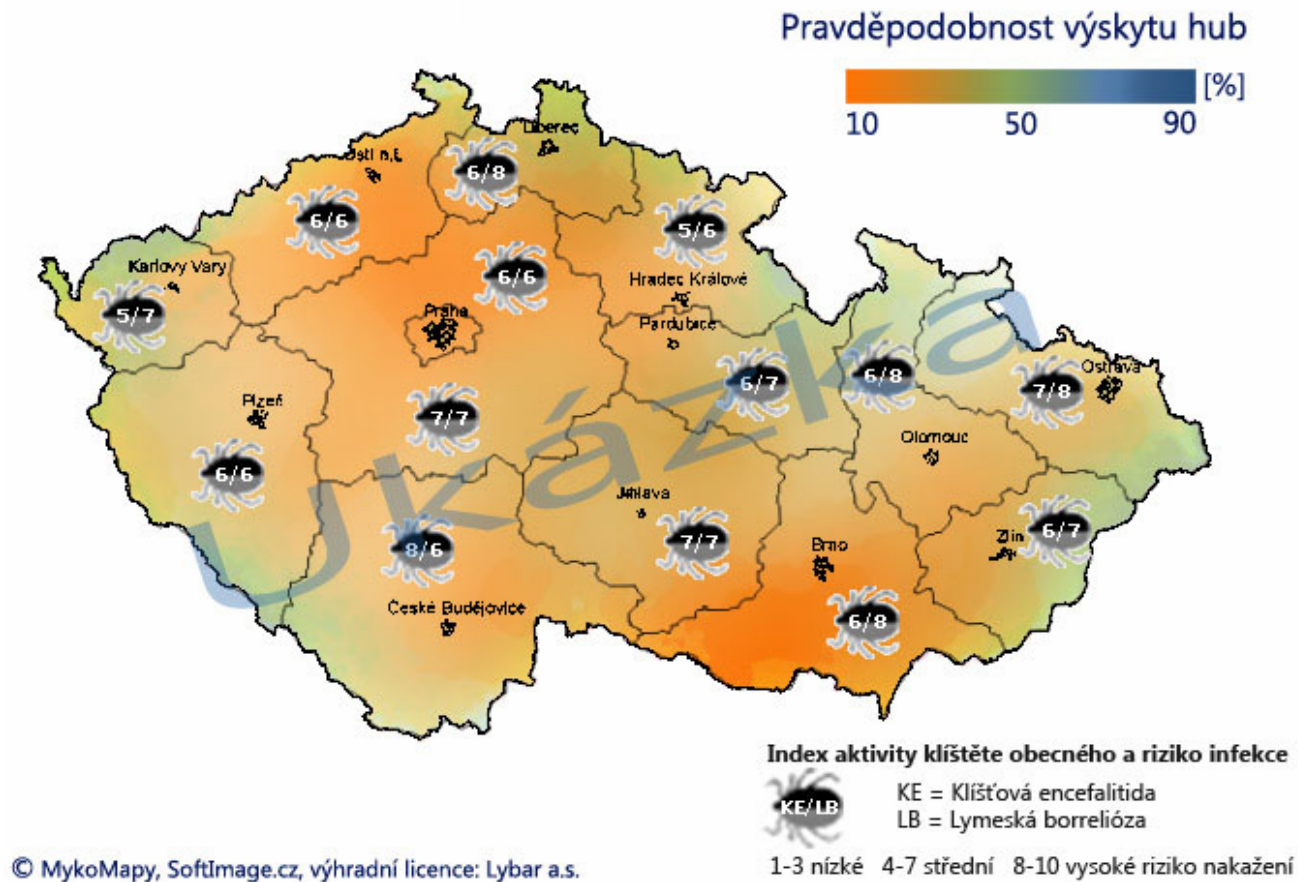

Př. Pravděpodobnostní mapa I

Pravděpodobnost překročení limitní hodnoty 100 Bq/m² u 241Americia v půdě v oblasti severně od Černobylu v roce 1992 (Krivoruchko 1999)

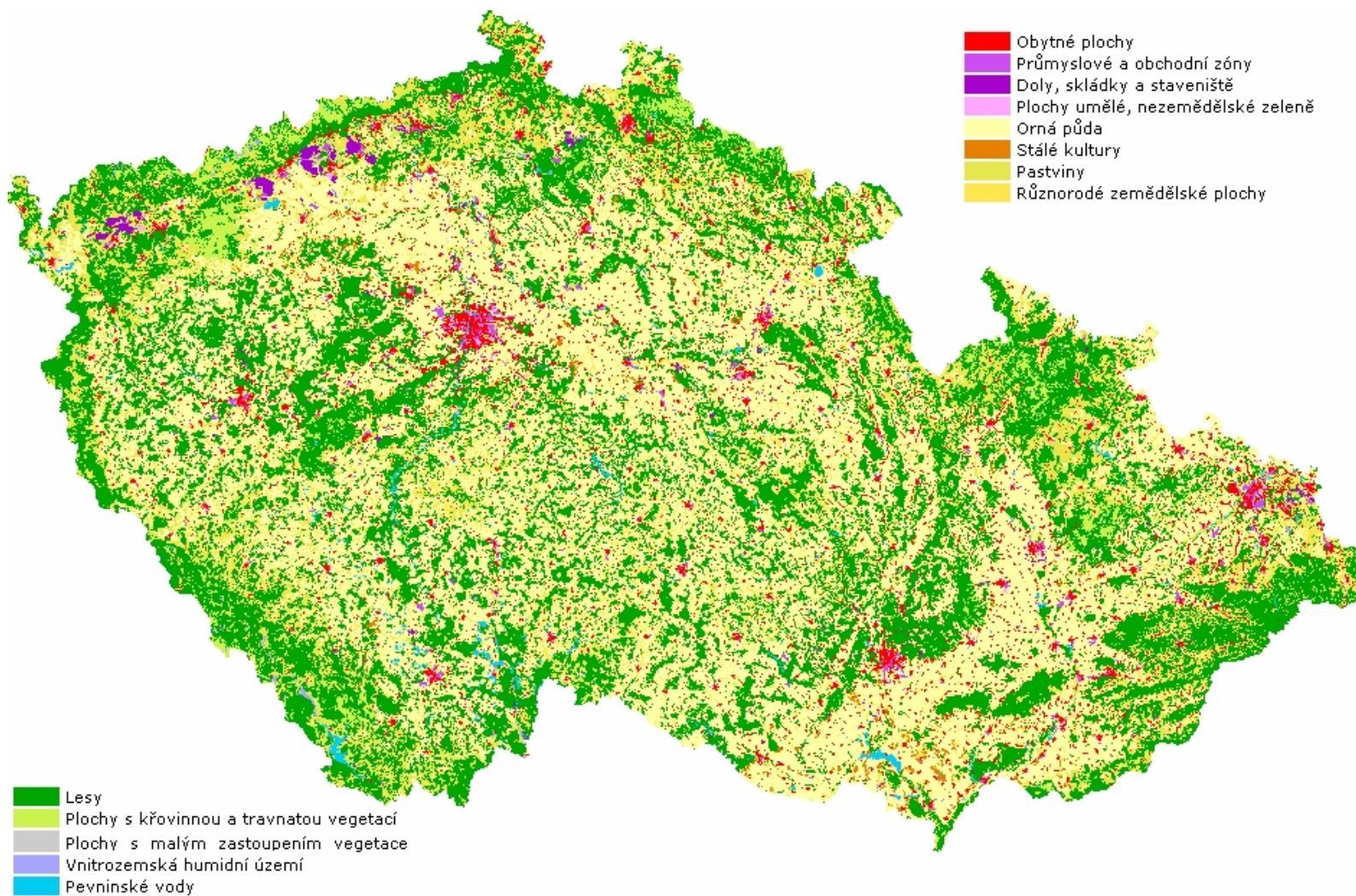
Př. Pravděpodobnostní mapa II

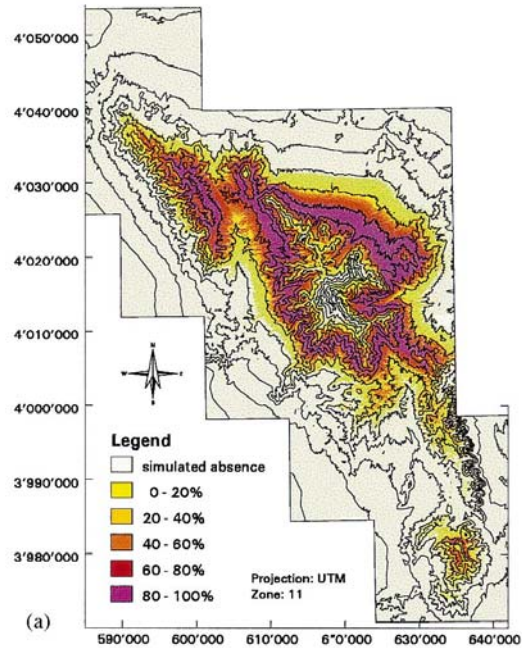
© MykoMapy, SoftImage.cz, výhradní licence: Lybar a.s.

Mykomapa - předpovídá pravděpodobnost růstu hub na území ČR a současně informuje o možném riziku nakažení nemocemi přenášenými klíšťaty

Krajinný pokryv

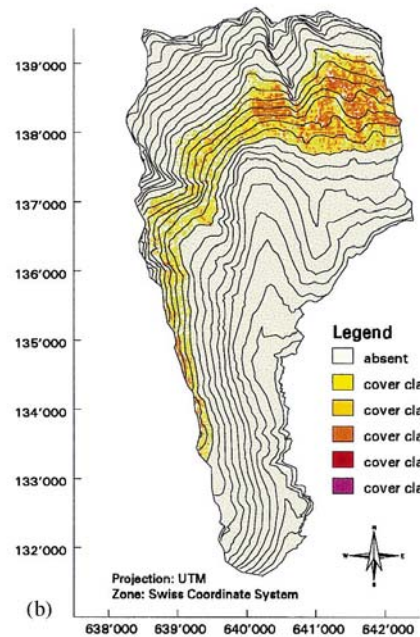

Response surface of *Cercocarpus ledifolius*

(a)

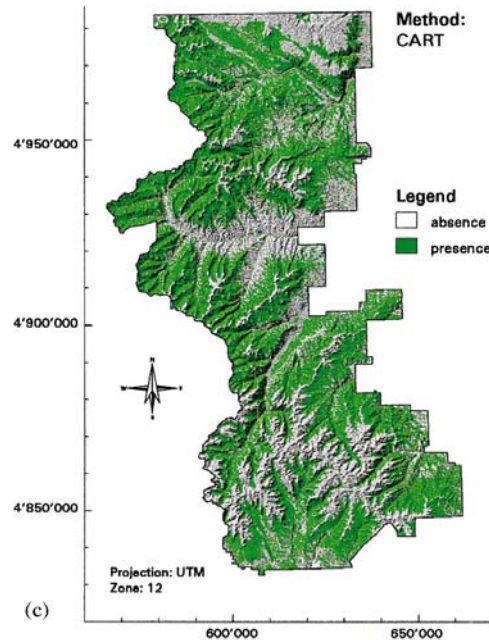
Abundance of *Carex curvula*

(b)

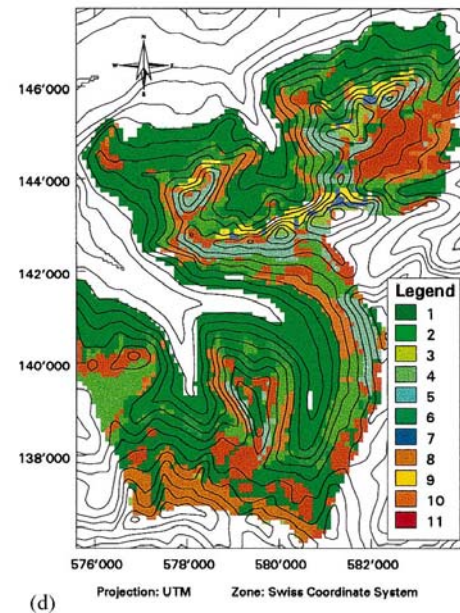
Modelování vegetace
 a) pravděpodobnosti
 b) abundanční skóre
 c) výskyt/nevýskyt
 d) vegetační typy

Simulated presence: *Picea engelmannii*

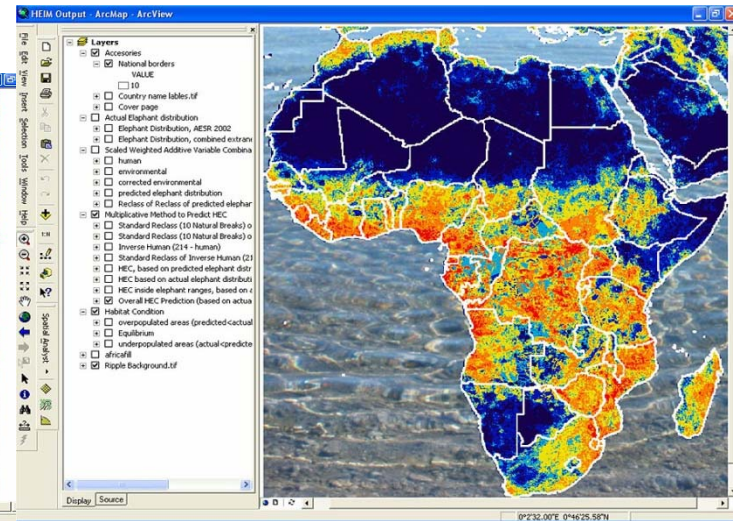
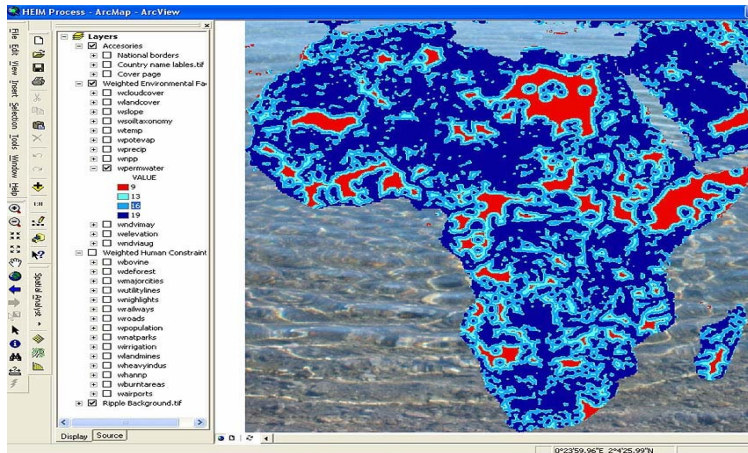
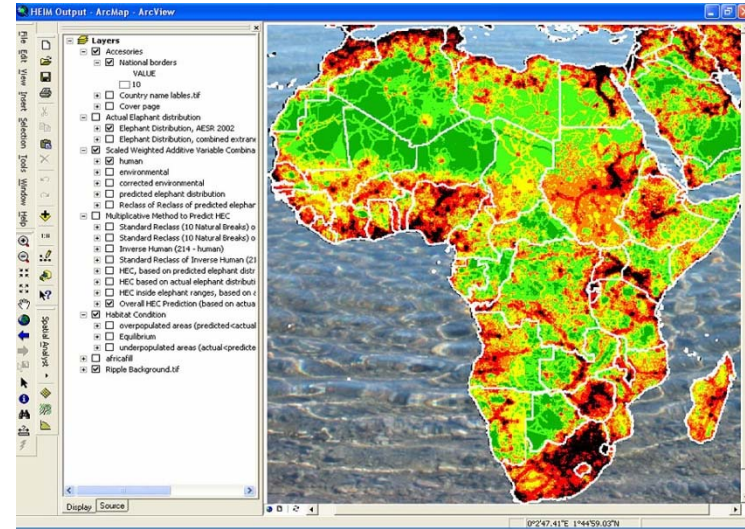
(c)

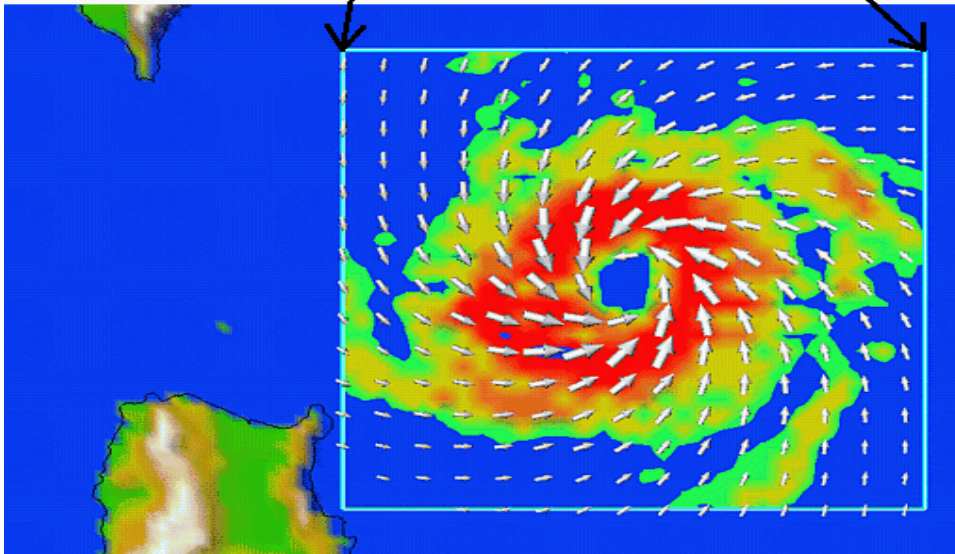
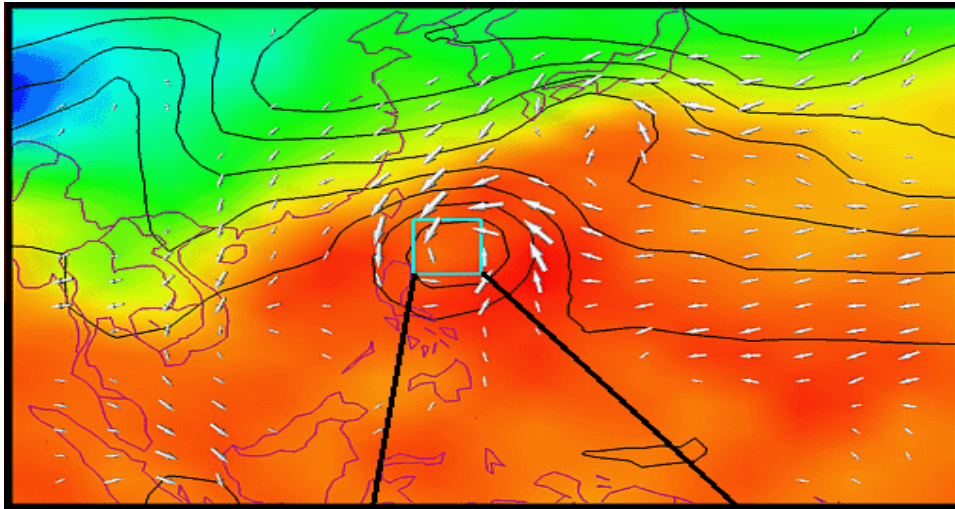
Simulated grassland communities

(d)

the suitability of the African environment to elephant habitation and the severity of human constraints that limit elephant habitation.

A tropical storm as simulated in a global climate model. Shown are surface temperature (shading), pressure and winds. Bottom: the same storm case, but as simulated with the hurricane prediction model. Shown are surface winds and precipitation on the inner grid of the hurricane model. The vector spacing illustrates the resolution of the two models (250 km for the global model vs. 18 km for the hurricane model).

Prostorová distribuce a plán vzorkování (sampling design)

Kvalitní datový soubor

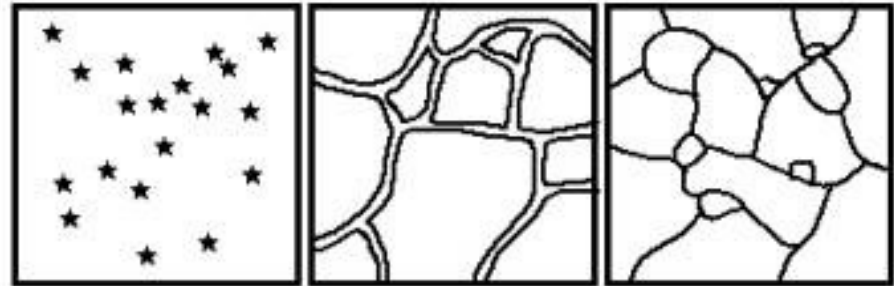
- Dostatečně velký
- Reprezentativní
- Získán konzistentní metodologií
- Se signifikantní přesností
- Nezávislý

Vzorkování

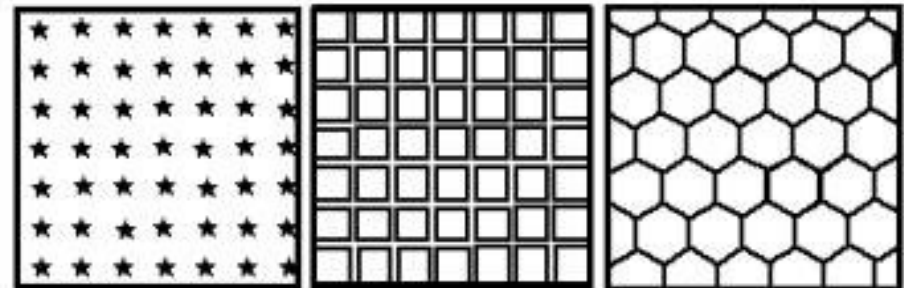
- jednoduchý náhodný výběr
- systematický výběr
- stratifikovaný náhodný výběr
- preferenční sběr

Testování prostorové distribuce

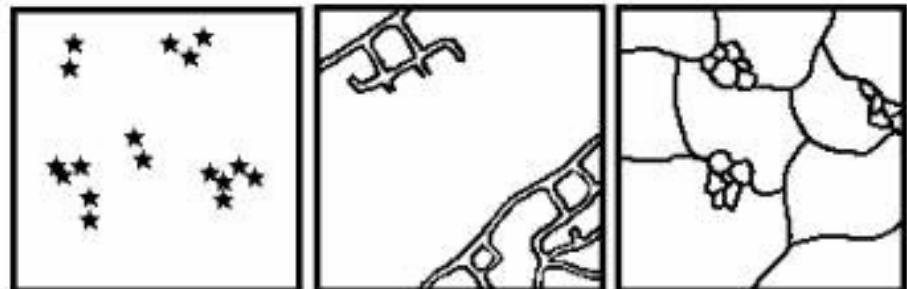
Náhodný typ distribuce pro 3 typy prvků: body, linie, areály

Pravidelný typ distribuce pro 3 typy prvků: body, linie, areály

Shlukový typ distribuce pro 3 typy prvků: body, linie, areály

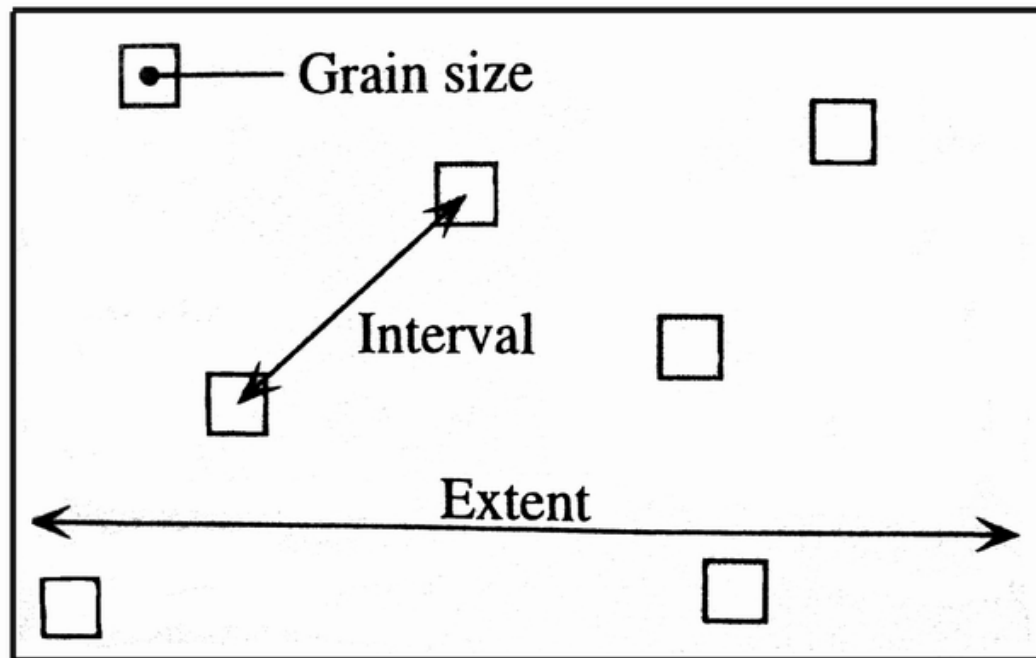

Komponenty vzorkování

velikost zrna (grain size) je velikost základní vzorkovací jednotky, může být vyjádřena jako průměr, plocha či objem.

interval (sampling interval) je průměrná vzdálenost mezi sousedícími vzorkovacími jednotkami.

rozsah (extent) – celková délka, plocha nebo objem zahrnutý do studie.

Interpolace x Extrapolace

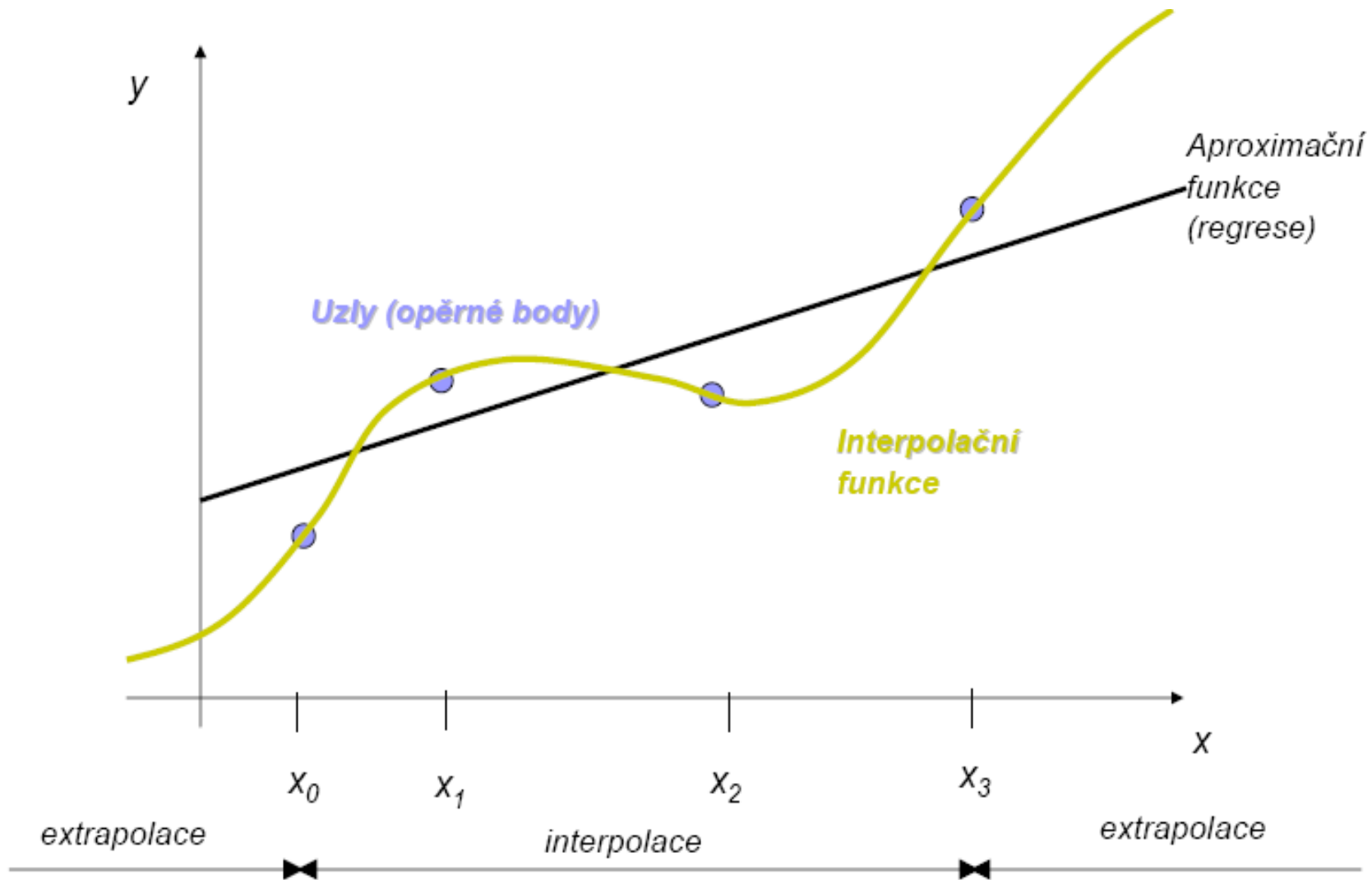
Interpolace – pro „známé“ území (oblast o které máme informace)

- ▣ nejsou potřeba žádné další informace o podmínkách daného území
- ▣ parametry modelu jsou voleny libovolně či empiricky
- ▣ neodhaduje se predikční chyba
- ▣ většinou nejsou kladeny žádné statistické předpoklady

Extrapolace – použití modelu na nové území

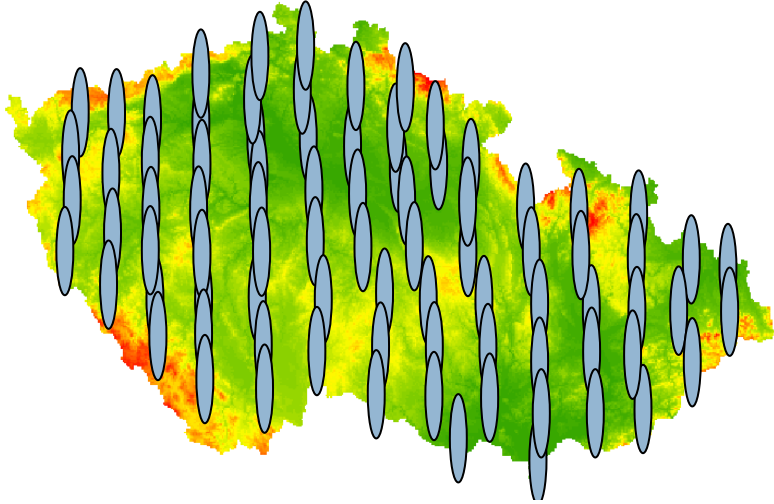
- ▣ potřebujeme další informace o podmínkách daného území
- ▣ složitější modely
- ▣ odhad chyby predikce
- ▣ statistické předpoklady
- ▣ sada parametrických i neparametrických metod

Interpolace, aproximace, extrapolace

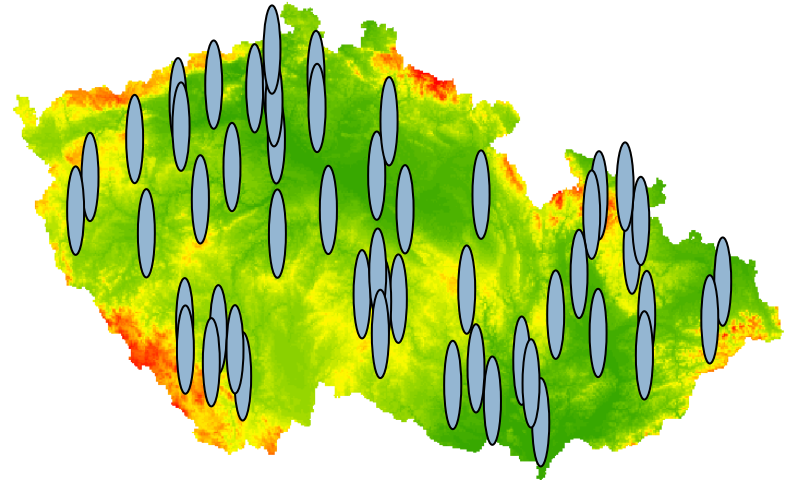

Interpolace x Extrapolace

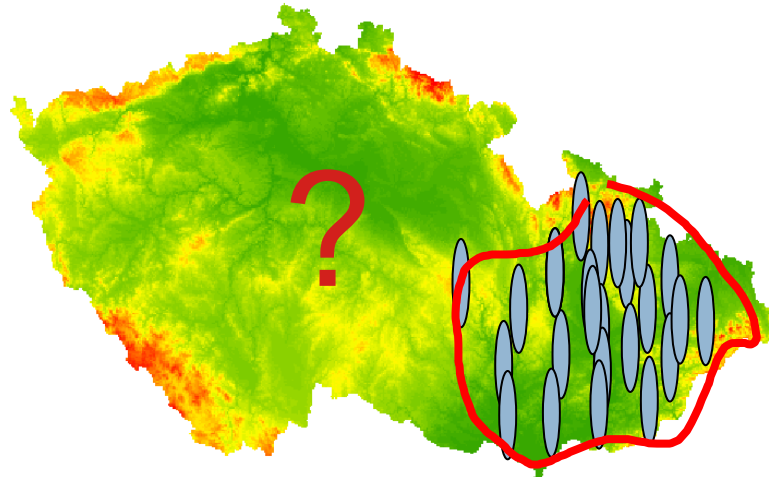
Interpolace – rovnoměrné vzorkování

Interpolace – nerovnoměrné vzorkování

Extrapolace – prediktivní modelování

Interpolační metody

rozdělení metod:

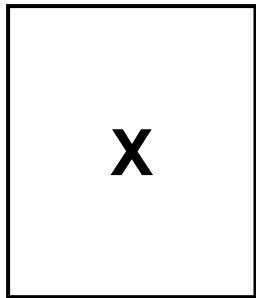
- **Deterministické** (MECHANICAL/EMPIRICAL MODELS) – (IDW –Inverse distance interpolation, Regression on coordinates, Splines ...)
 - parametry modelu jsou voleny libovolně či empiricky
 - neodhaduje se predikční chyba
 - většinou nejsou kladeny žádné statistické předpoklady

- **Geostatistické** (STATISTICAL (PROBABILITY) MODELS) – využívají prostorovou strukturu celého pole, pro celé pole lze spočítat chybu interpolace (různé typy krigingu– obyčejný, univerzální, blokový, cokriging, Bayesian Maximum Entropy)
 - odhad parametrů v modelu objektivně-teorie pravděpodobnosti
 - odhad chyby predikce
 - statistické předpoklady

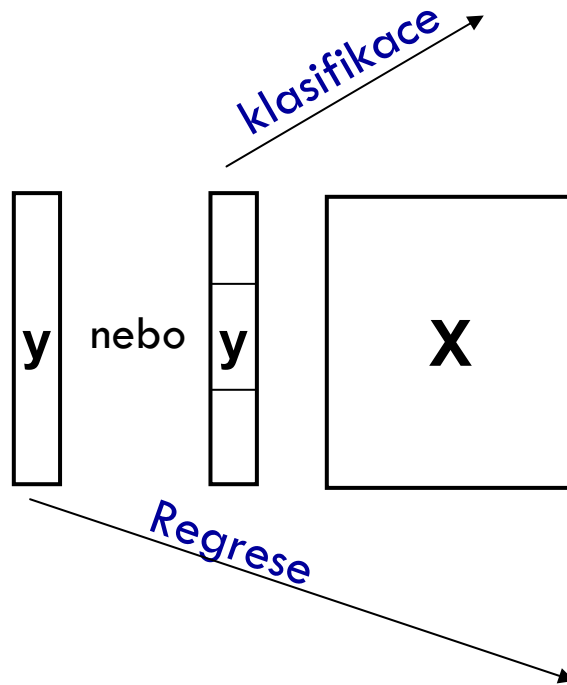
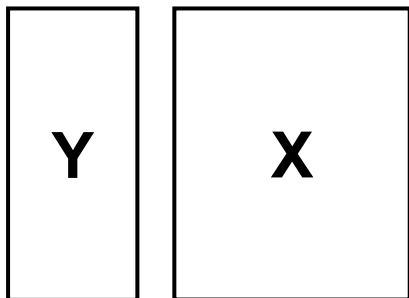
- **Metody prediktivního modelování**
 - Sada parametrických i neparametrických metod

Pokročilejší modelovací přístupy

Ordinace, interpolace

Přímá ordinace

Klasifikace

- Metody založené na stromech
- Lineární diskriminační analýza
- Neuronové sítě
- Metoda podpůrných vektorů
- Logistická regrese
- Bayesovský klasifikátor
- ...

Regrese

- Klasický lineární model
- Lineární zobecněné a aditivní modely
- Nelineární regrese
- Na stromech založené techniky
- Neuronové sítě
- Metoda podpůrných vektorů
- Na stromech založené techniky
- ...

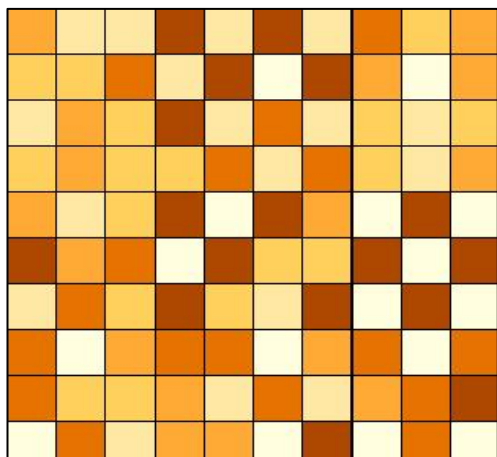
Prostorová autokorelace

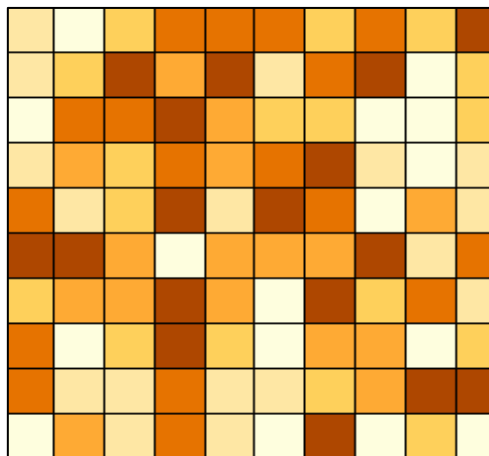
“everything is related to everything else, but near things are more related than distant things” Waldo Tobler

Prostorová autokorelace

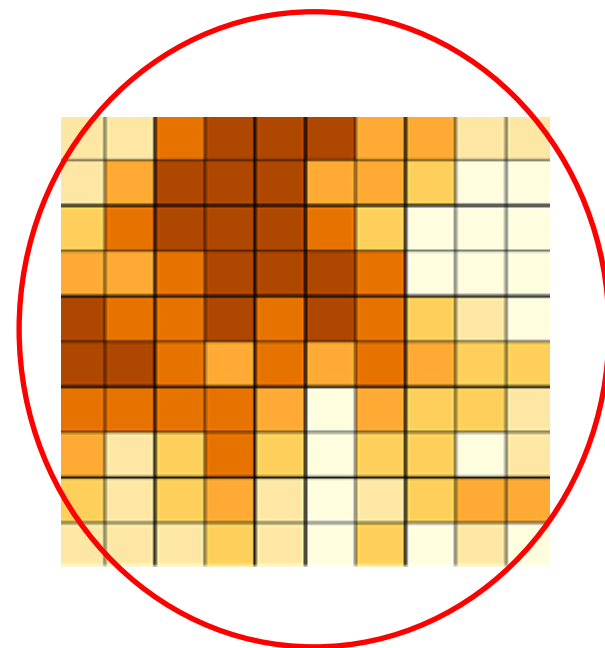
Negativní

Náhodná

Pozitivní

Prostorová autokorelace

- existence autokorelace prostorových dat je obvyklá
- způsobuje selhávání některých základních předpokladů statistické analýzy
- zejména:
 - nezávislosti jednotlivých pozorování
 - nedostatku předpokladů, týkajících se chyb a reziduí v regresní analýze
- Nevhodné použití klasických metod korelační a regresní analýzy u dat, která nesou prostorovou informaci
- byly vyvinuty prostorové modely a metody zohledňující autokorelaci
- řada způsobů pro testování existence prostorové autokorelace

Interpolační metody

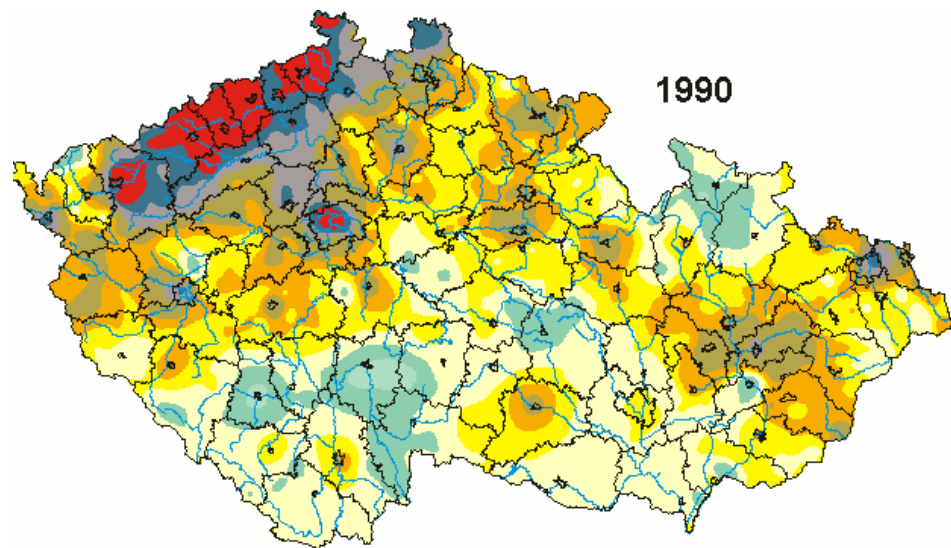
Interpolační metody

- Využívají prostorové autokorelace

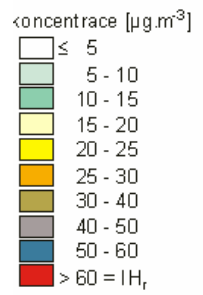
Nejznámější kriging a metoda inverzní vzdálenosti

IDW - Inverse distance weighted – inverzní vážená vzdálenost

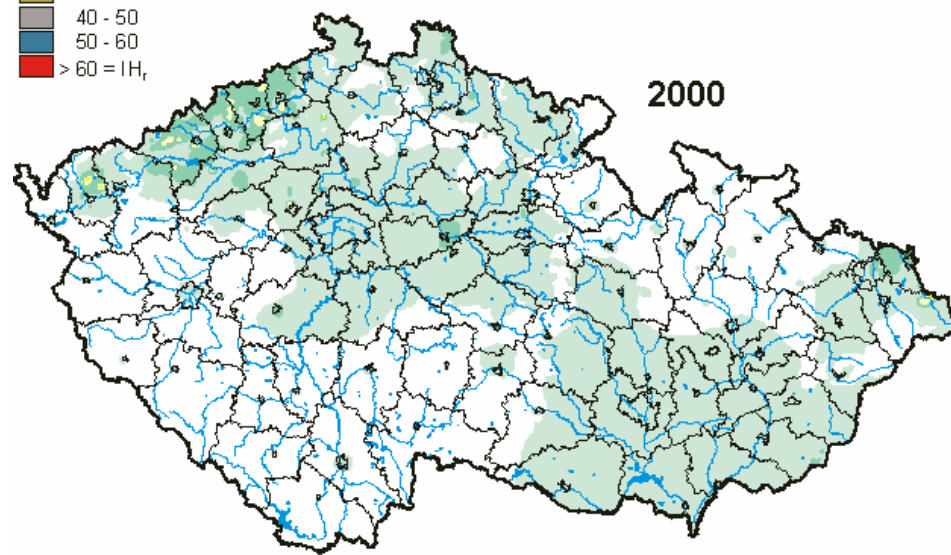
- Nejjednodušší neparametrická technika
- Interpolační prostor (povrch) by měl být ovlivněn spíše bližšími body než vzdálenými
- Interpolační prostor je váženým průměrem rozložení bodů a váha přiřazená každému bodu se zmenšuje se vzrůstající vzdáleností od interpolovaného bodu

1990

Příklad použití metody
IDW-
koncentrace SO_2

2000

Obr. 2-97 Pole ročních aritmetických průměrů koncentrací, oxid siřičitý, 1990 a 2000

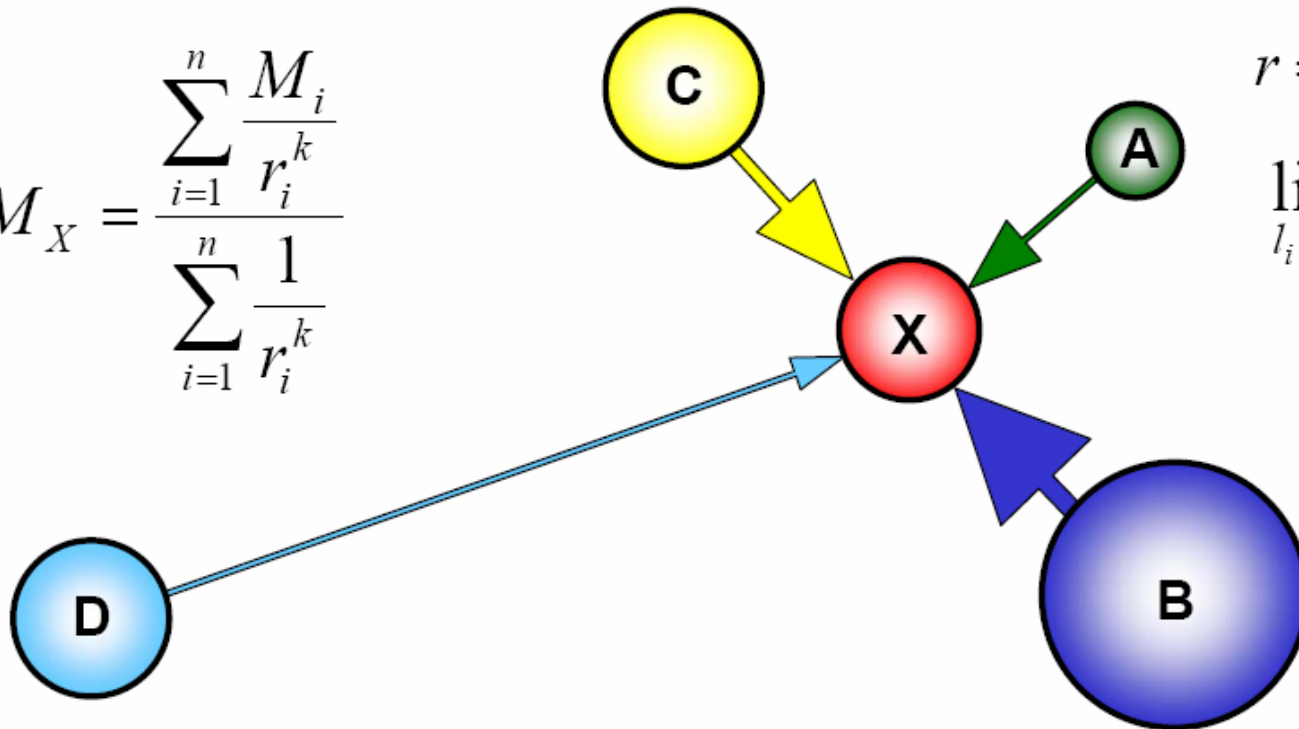
IDW - Inverse distance weighted – inverzní vážená vzdálenost

- Velikost příspěvku je přímo úměrná velikosti hodnoty a na druhé straně nepřímo úměrná vzdálenosti.

$$M_X = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{M_i}{r_i^k}}{\sum_{i=1}^n \frac{1}{r_i^k}}$$

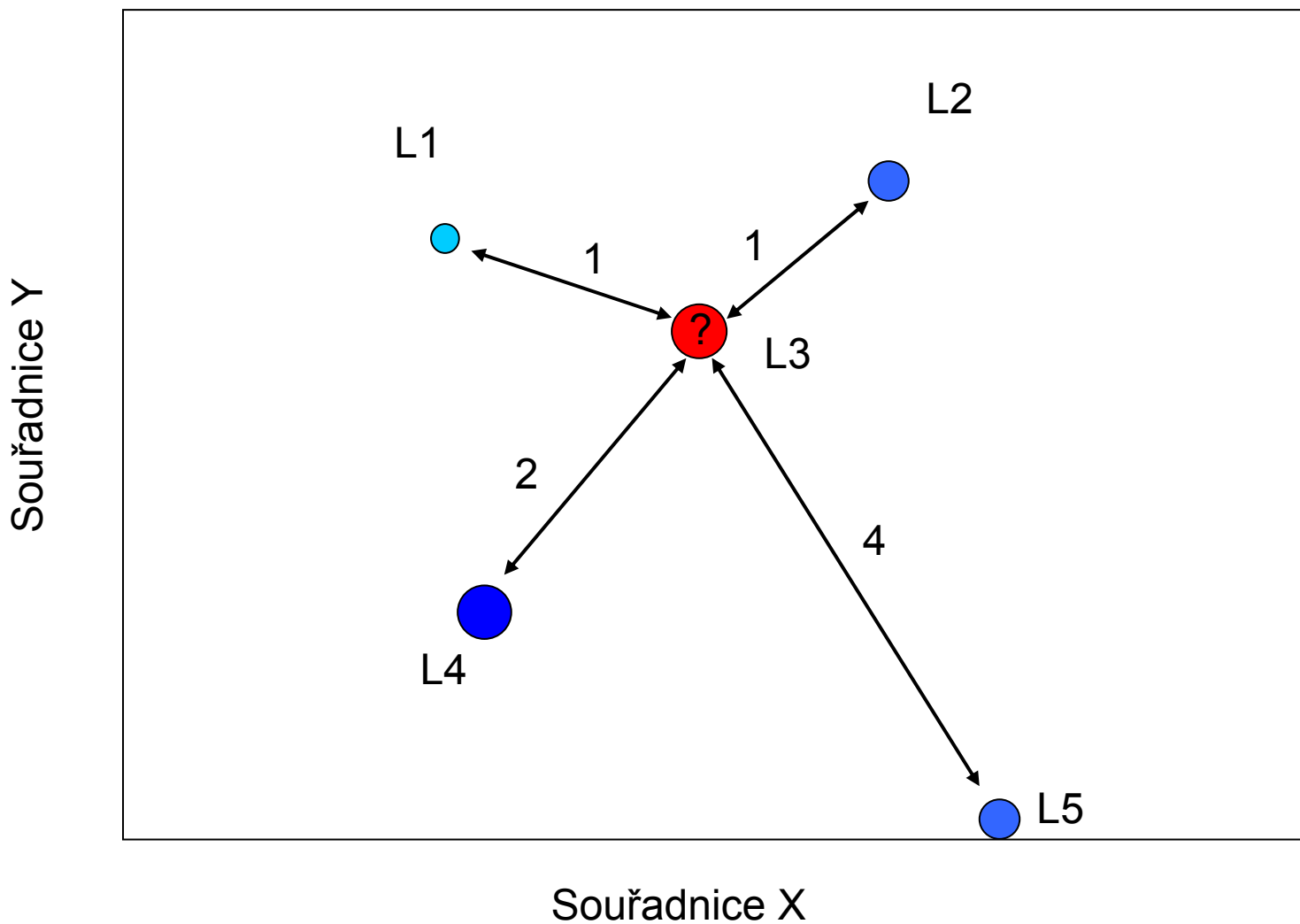
$$r = \sqrt{dX^2 + dY^2}$$

$$\lim_{l_i \rightarrow 0} M_X = M_i$$

„ M_i “ je známá hodnota v i -tém místě, „ r_i “ vzdálenost i -tého místa od místa X , „ k “ je vhodná mocnina vzdálenosti (např. 1 nebo 2) a n je počet bodů.

Příklad – IDW – jaká je hodnota na lokalitě L3?

	hodnoty
L1	5
L2	10
L3	?
L4	15
L5	10

Kriging

Francouzský matematik Georges Matheron odvodil matematický popis krigingu na základě práce důlního inženýra Daniela Gerharduse Krige, po němž tuto metodu také roku 1962 nazval

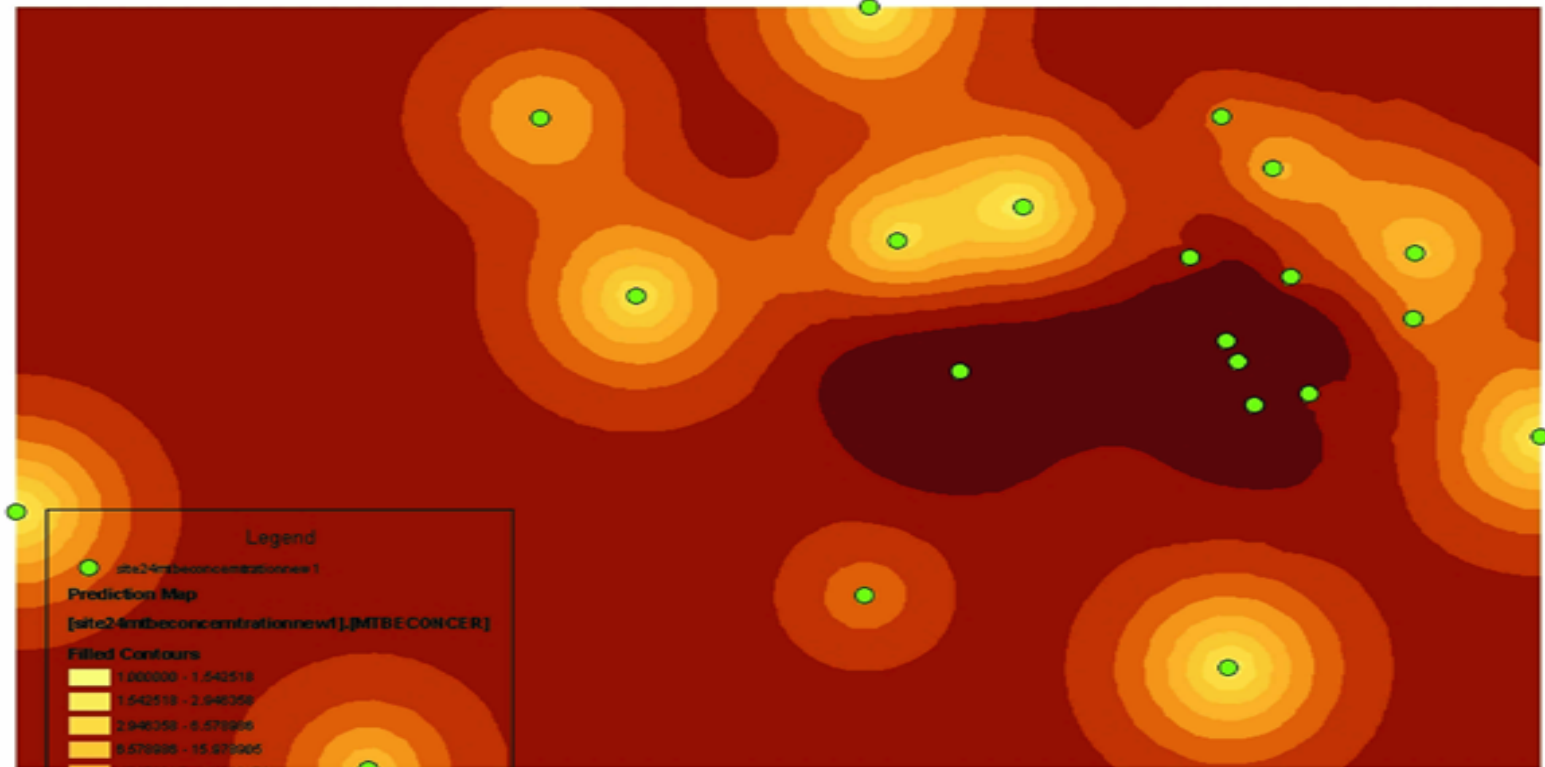
- při hledání zlatých dolů v jižní Africe!

Daniel Gerhardus Krige
26 August 1919

V městě Santa Monica, Kalifornie - byl detekován MTBE (Methyl-3-butyl ether se přidává do benzínu jako antidetonátor) ve spodní vodě v koncentracích ve stovkách ppm (parts per million). Protože MTBE koncentrace byly deset tisíckrát větší než hodnoty doporučené pro pitnou vodu, byly uzavřeny tři z pěti studní, které poskytovaly vodu 40% populace města.

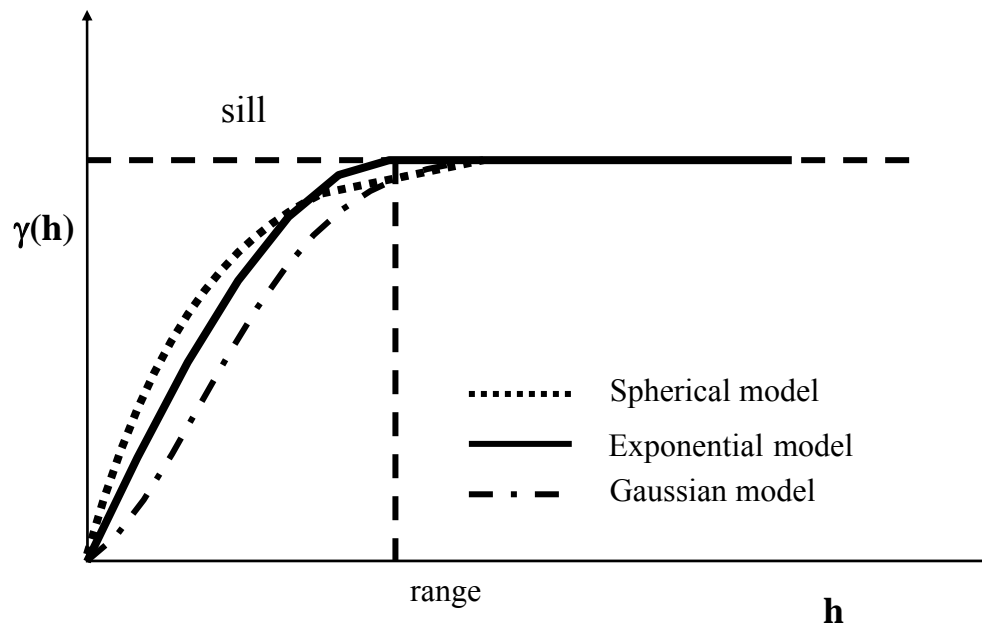
MTBE Concentration Prediction in Ground Water by Using Simple Kriging of Geostatistical Analyst

Date: May 17, 2003

Kriging II

- Sofistikovanější IDW – jak odhadnout váhy jednotlivých bodů?
 - ▣ odhadnout váhy které odrážejí skutečnou prostorovou autokorelační strukturu
 - ▣ Semivariance – rozdíly mezi nejbližšími body → teoretický variogram

Variogram

- sumarizuje sílu asociace mezi pozorováními jako funkci vzdálenosti
- Experimentální variogram je graf, který ukazuje jak se $\frac{1}{2}$ mocninného rozdílu mezi dvěma hodnotami (semivariance) mění se vzdáleností mezi pozorováními.
- Očekáváme menší semivarianci v menších vzdálenostech a stabilní semivarianci mezi hodně vzdálenými pozorováními

$$\gamma^*(h) = \frac{1}{2N(h)} \sum_{i=1}^{N(h)} [Z(x_i) - Z(x_i + h)]^2$$

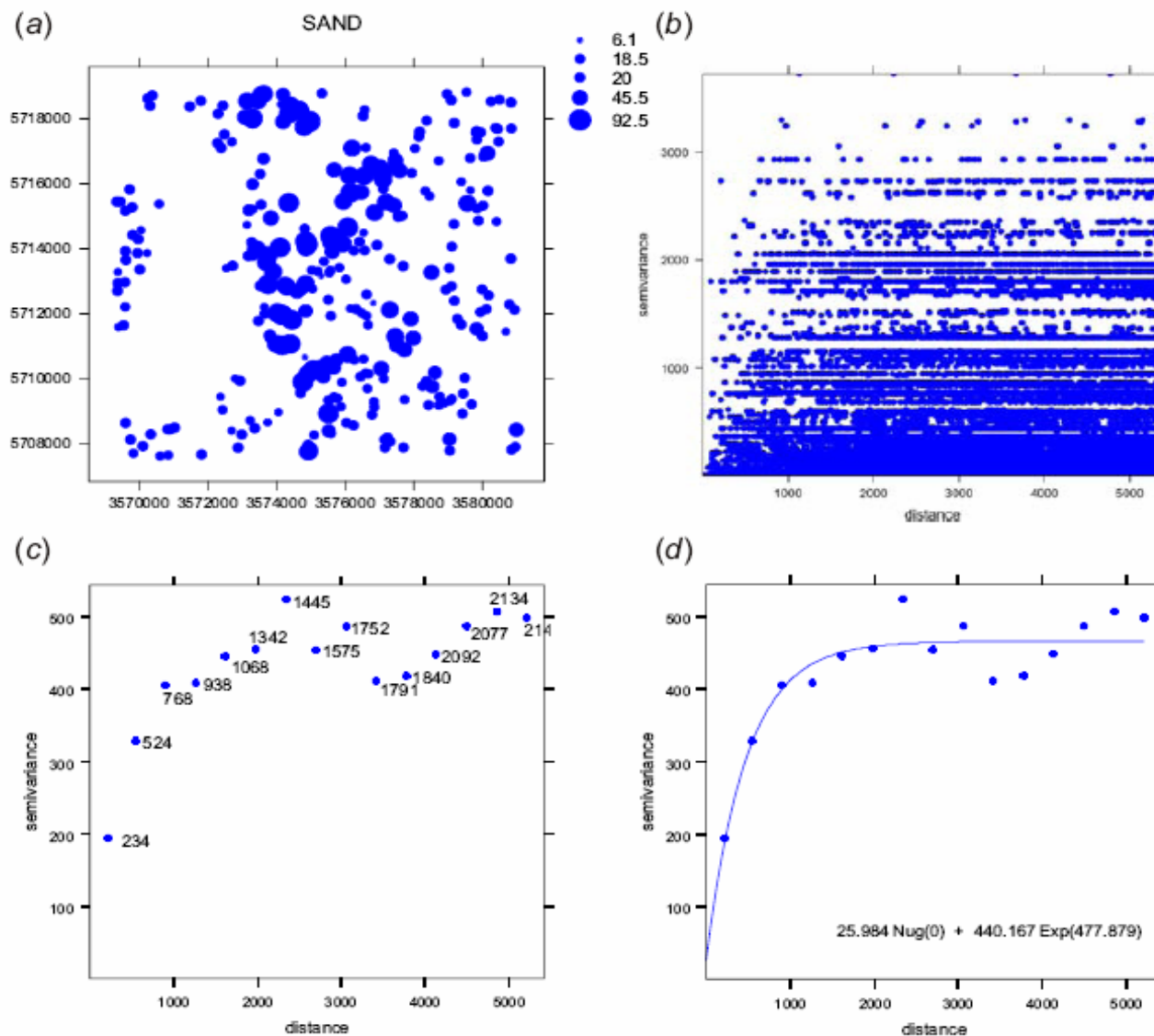
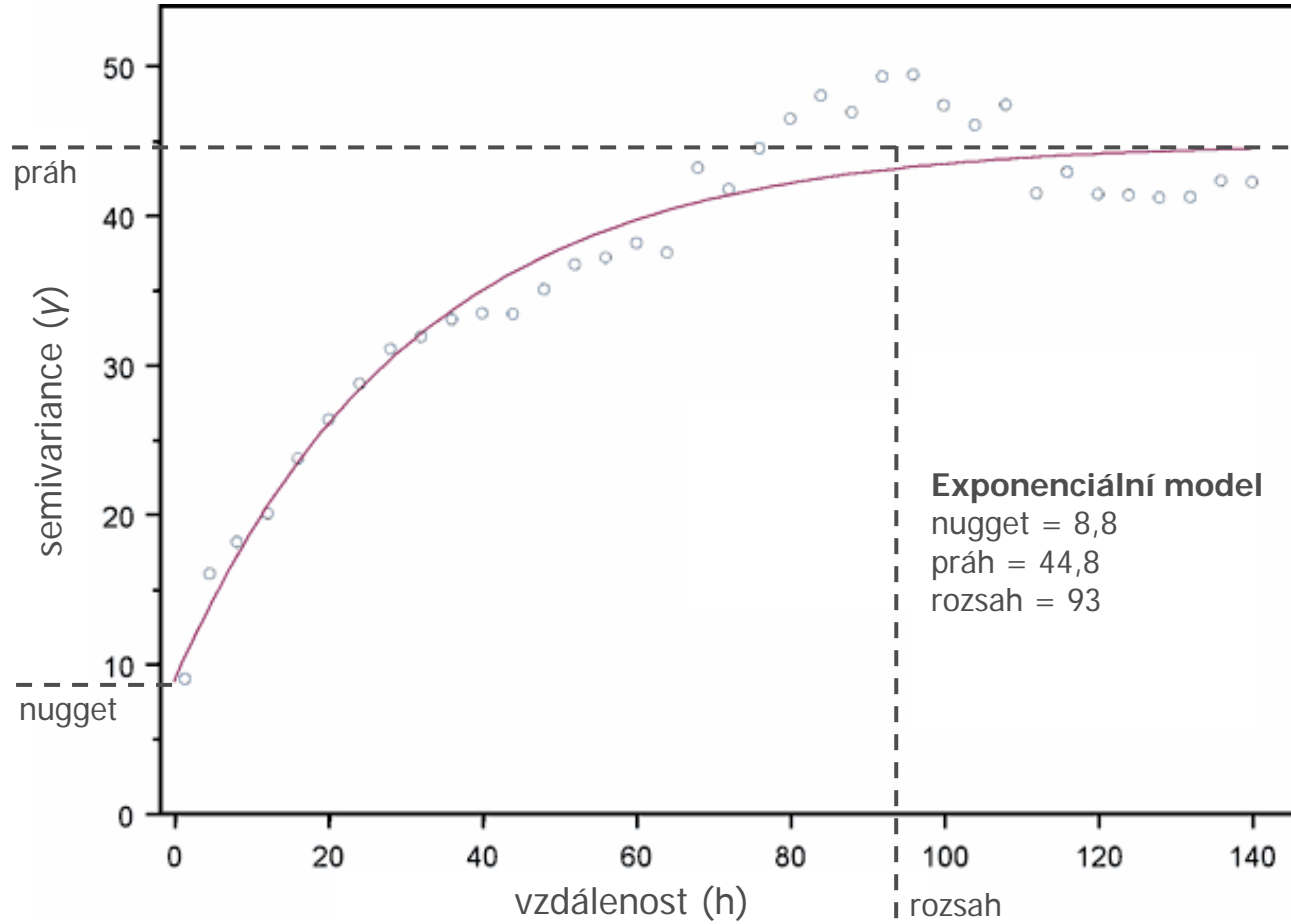
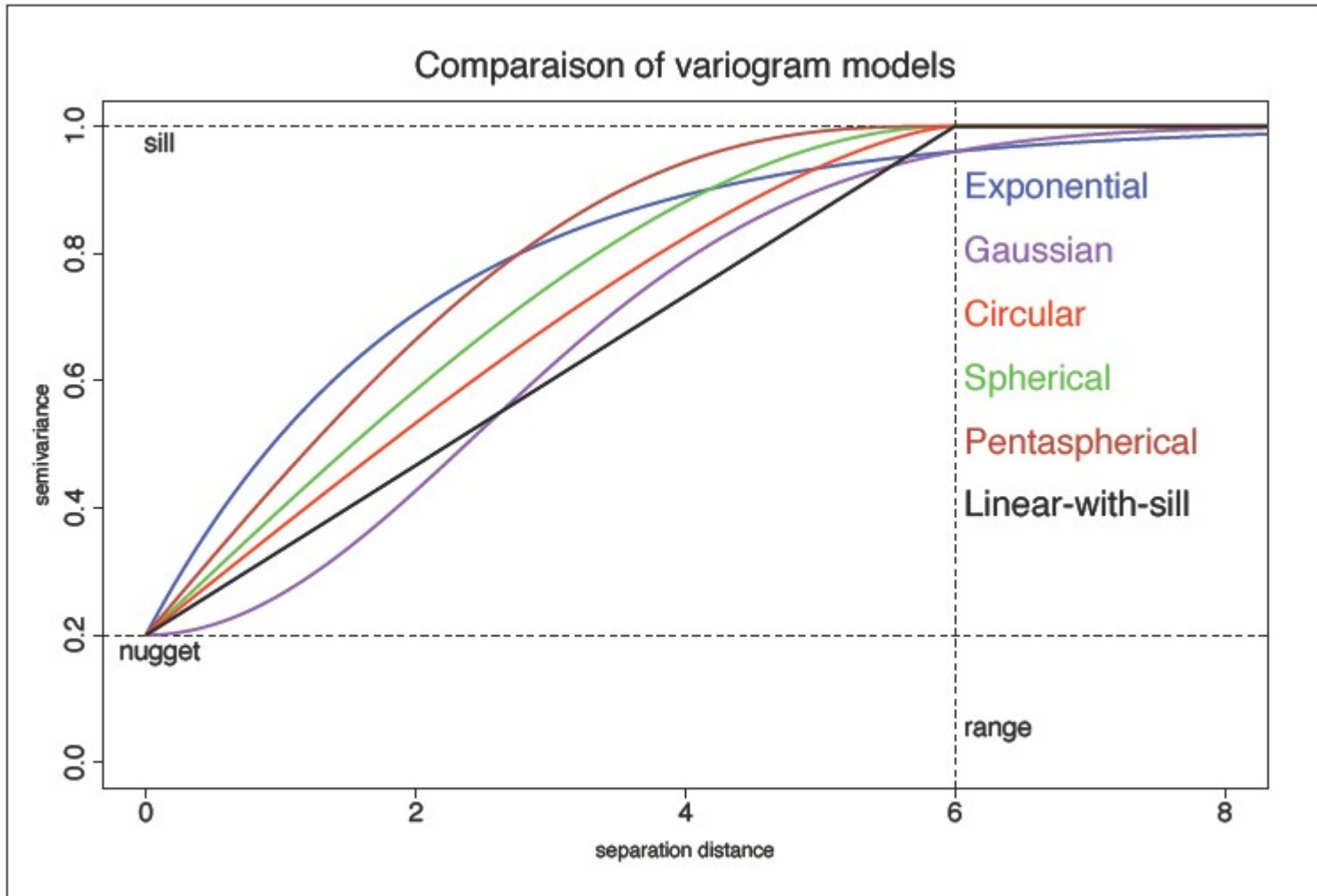

Fig. 1.7: Steps of variogram modelling: (a) location of points (300), (b) variogram cloud showing semivariances for 44850 pairs, (c) semivariances aggregated to lags of about 300 m, and (d) the final variogram model fitted using the default settings in gstat.

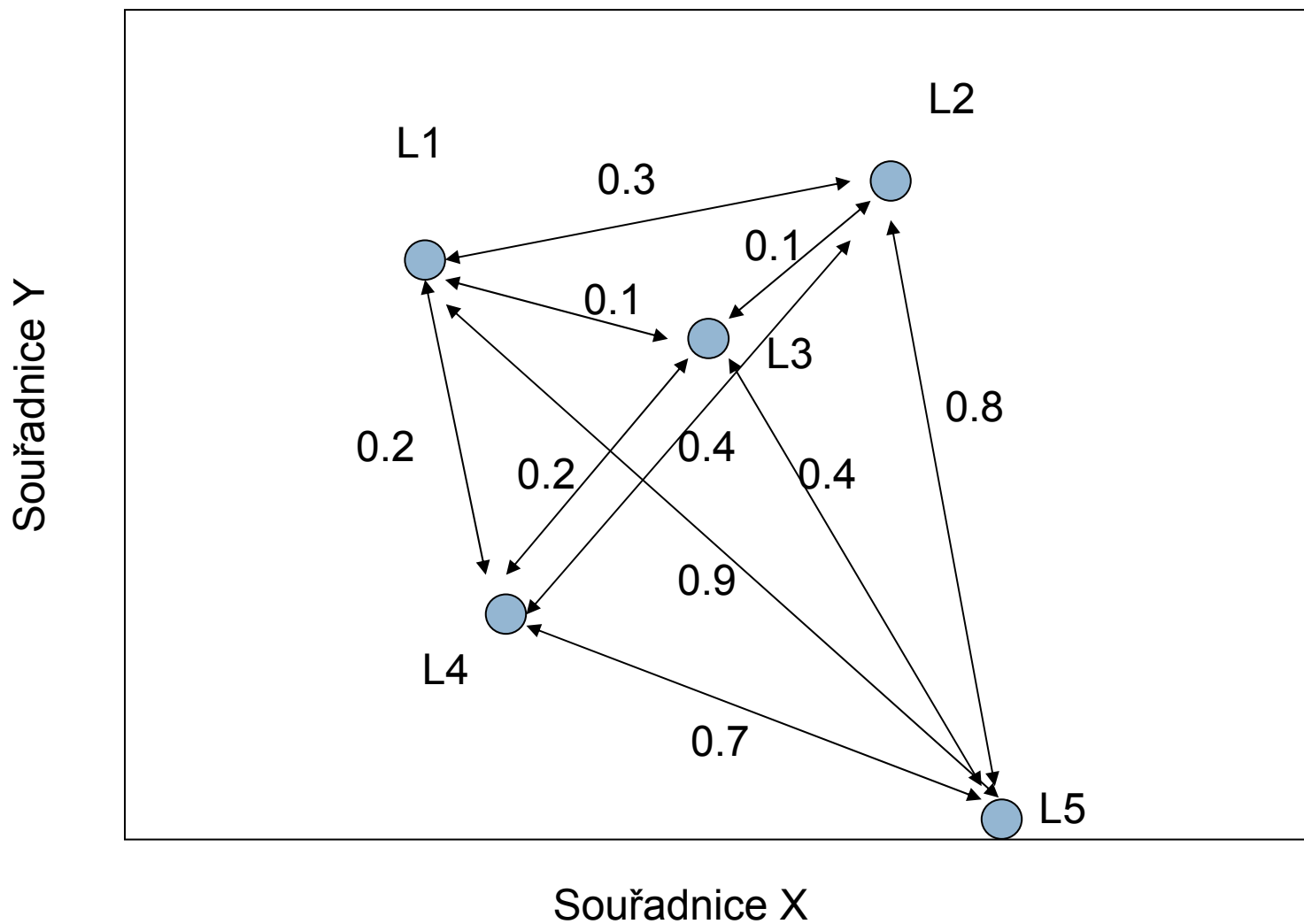
Exponenciální model semivariogramu

Modely variogramu

Příklad - variogram

hodnoty	
L1	5
L2	10
L3	15
L4	15
L5	10

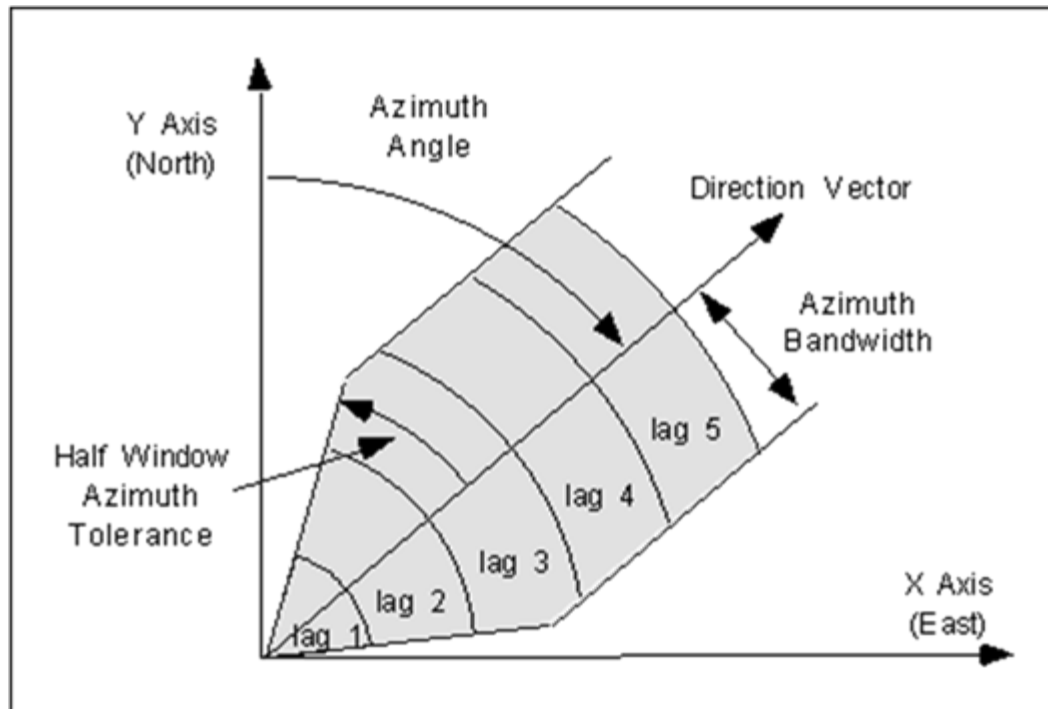
Příklad

Z uvedených hodnot vytvořte semivariogram

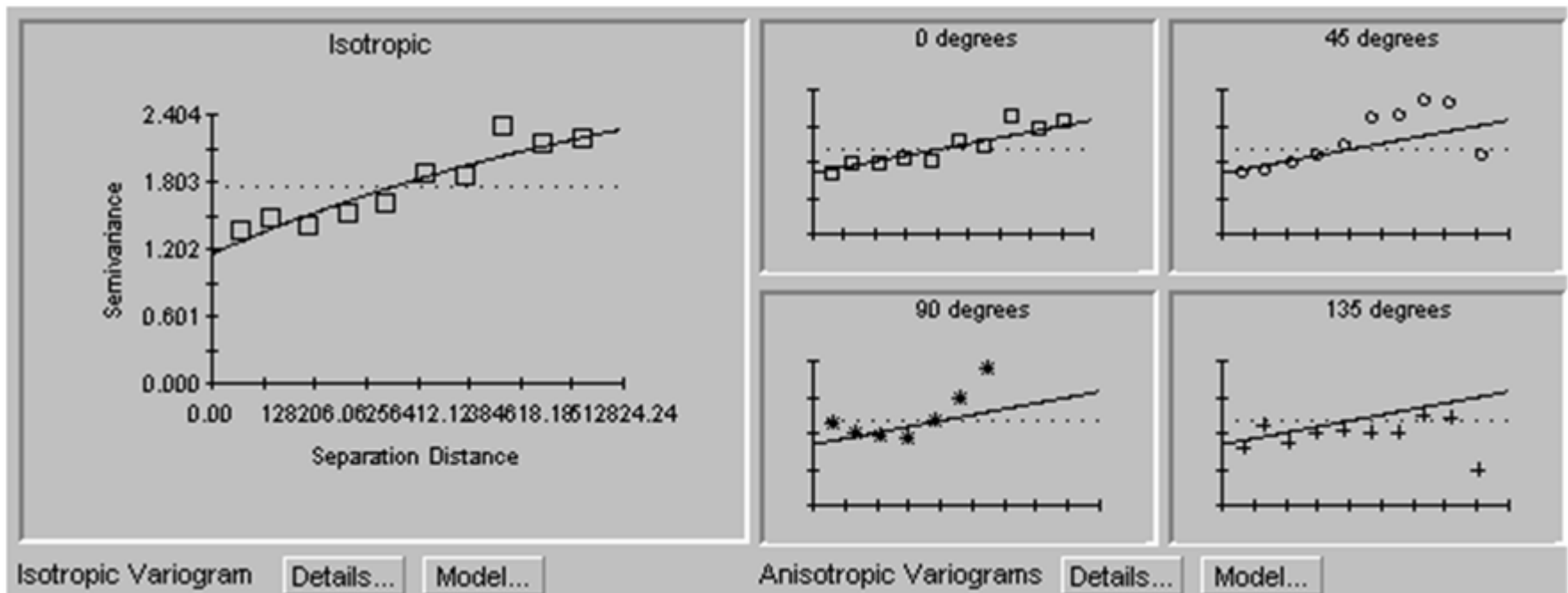
Matice vzdáleností						hodnoty	
	L1	L2	L3	L4	L5		
L1	0	0,3	0,1	0,2	0,9	L1	5
L2	0,3	0	0,1	0,4	0,8	L2	10
L3	0,1	0,1	0	0,2	0,4	L3	15
L4	0,2	0,4	0,2	0	0,7	L4	15
L5	0,9	0,8	0,4	0,7	0	L5	10

Kriging

- Isotropní – v každém směru stejný variogram
- Anisotropní – v různém směru různý variogram

Isotropní x anisotropní variogram

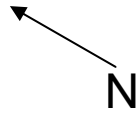
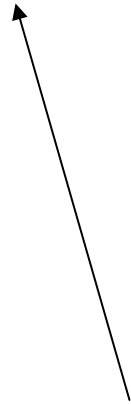
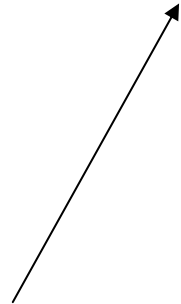

Trend – surface analysis – Trendová analýza

- Metoda pro vytváření vyhlazených (*smoothed*) map, odhady proměnných v daných lokalitách jsou získány regresním modelem kalibrované přes celou studovanou plochu
- Cíl: vyjádřit proměnnou y (odpověď) jako nelineární funkci geografických souřadnic X a Y jednotlivých ploch, kde byly proměnné sledovány.
- Trend surface analysis je aplikace polynomiální regrese k prostorově uspořádaným datům
- získáme rovnici, která je lineární ve svých parametrech, i když odpověď y k vysvětlujícím proměnným x může být nelineární
- Postup: vycentrujeme (na průměr) y , Y , X (intercept = 0); vybereme stupeň polynomu; vyřadíme nesignifikantní členy (*backward elimination*), dokud všechny členy polynomiální rovnice nebudou signifikantní; vypočítáme nové odhady y

Model jednoduché lineární regrese

$$Y = \alpha + \beta X + \varepsilon$$

Intercept

Sklon, též
regresní
koeficient
Slope

Náhodná variabilita

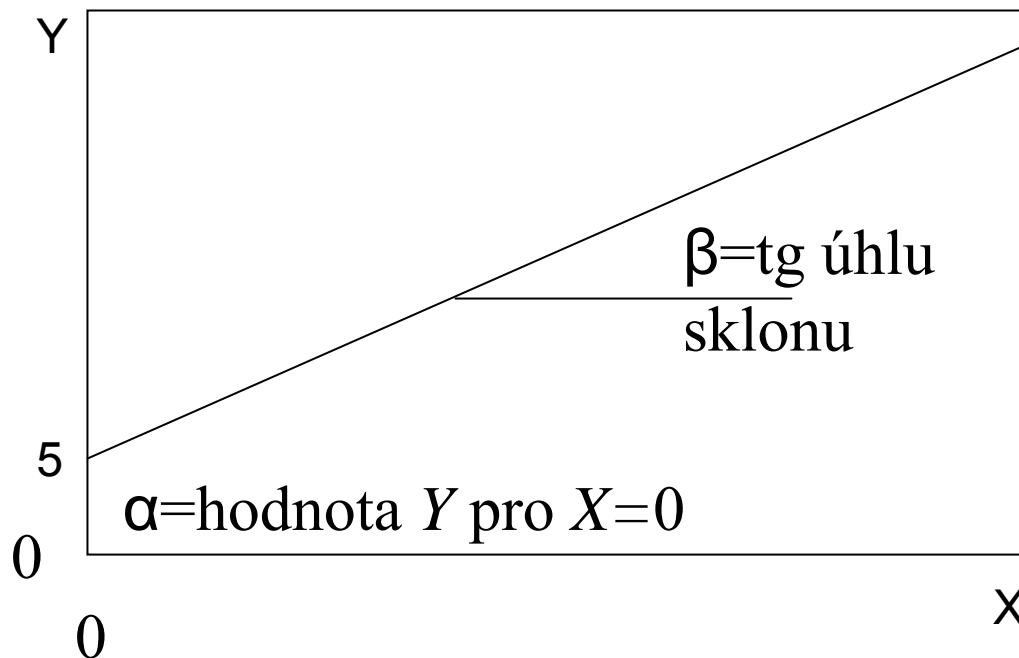
Závisle proměnná
Odpověď
Dependent v., response

Nezávisle proměnná, prediktor,
Independent v.

$$Y = \alpha + \beta X + \varepsilon$$

Regresní koeficient = sklon přímky, udává o kolik se změní Y při změně X o jednotku. Je to tedy hodnota závislá na jednotkách, ve kterých měříme X a Y . Jde od $-\infty$ do $+\infty$.

$$Y = 5 + 0.2 * X$$

Předpokládáme tedy:

$$Y = \alpha + \beta X + \varepsilon$$

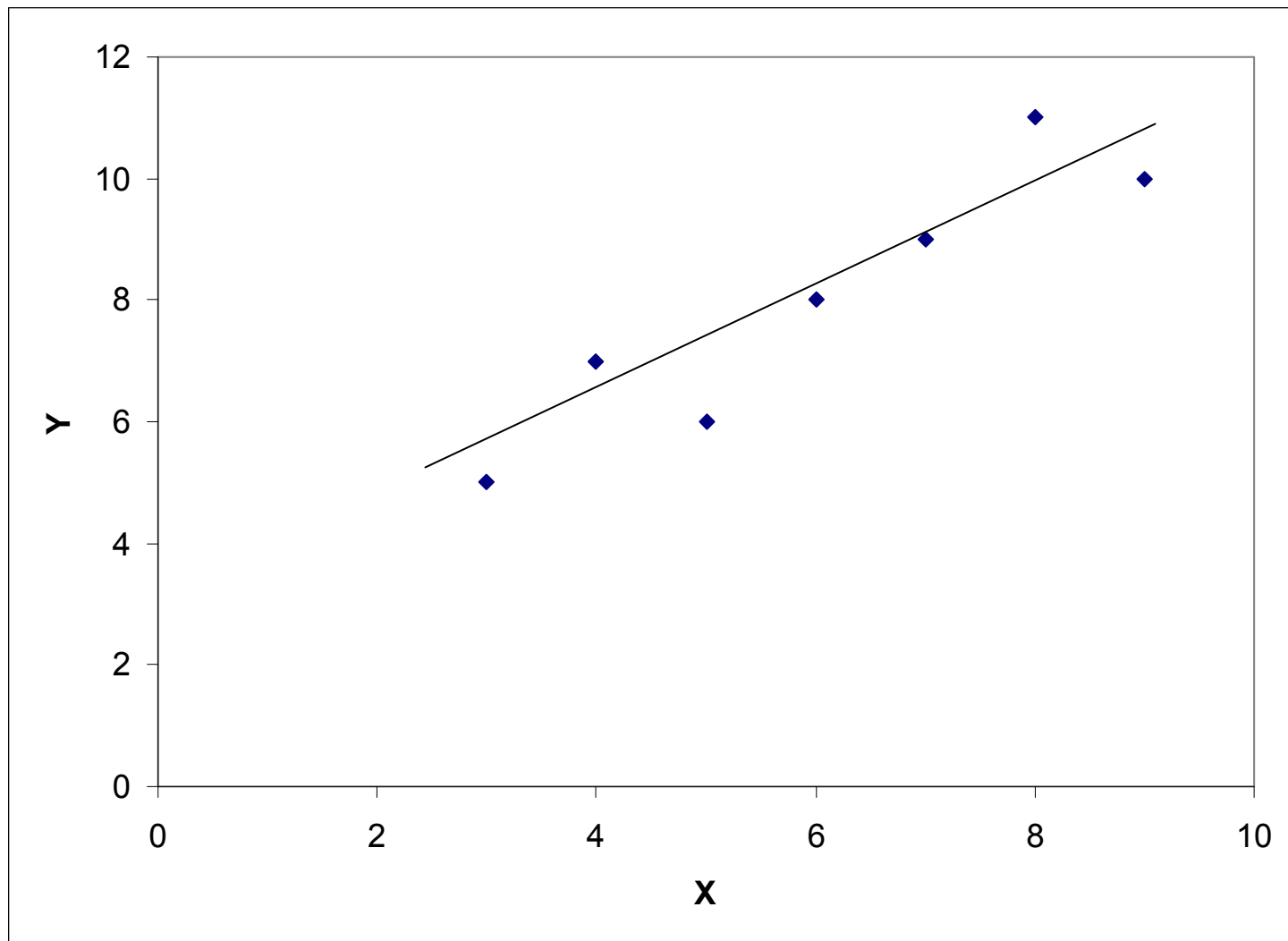
X je změřeno přesně

Y je zatíženo chybou

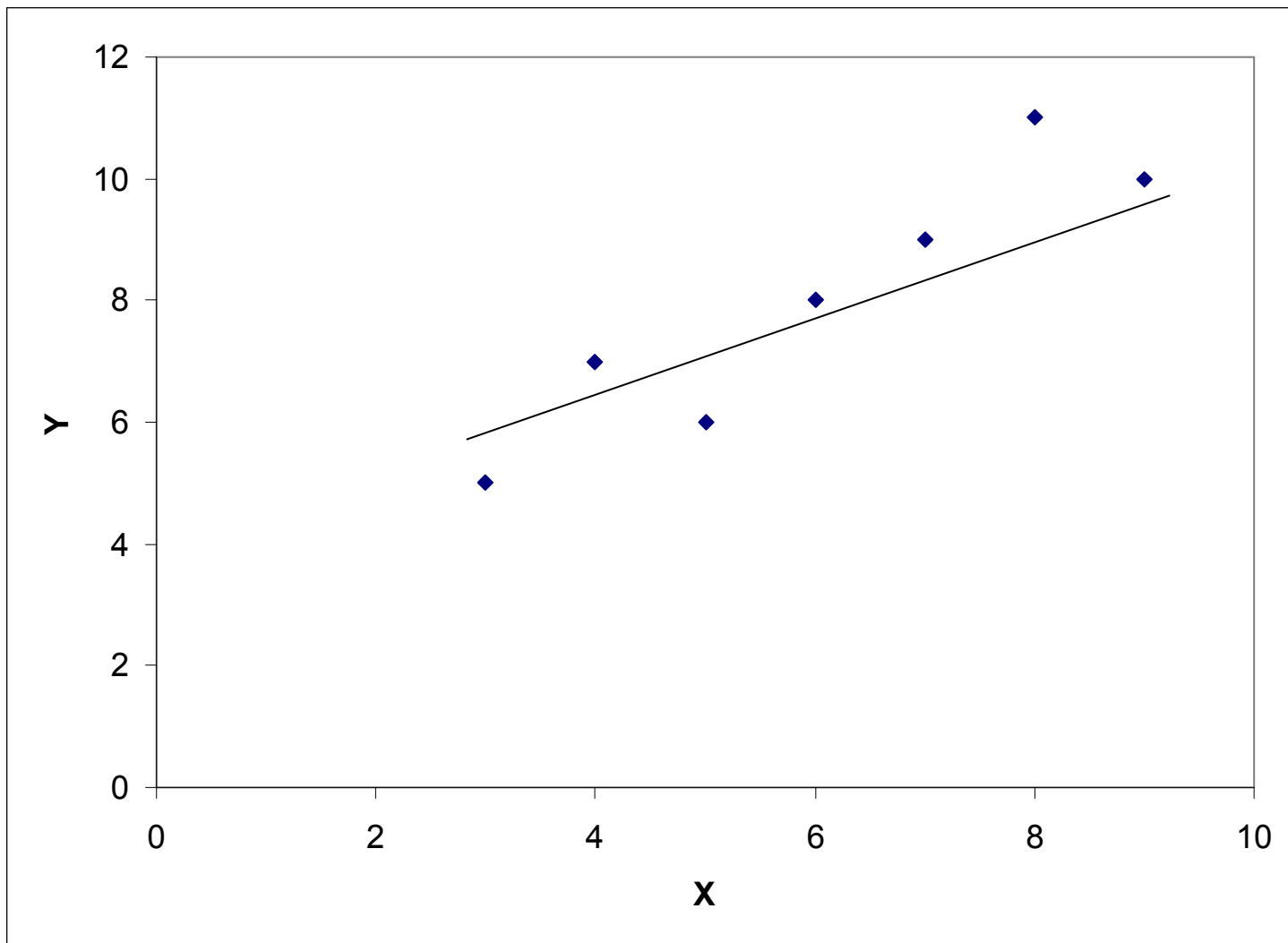
střední hodnota Y závisí lineárně na X

variance “kolem přímky” je stále stejná (homogenita variance)

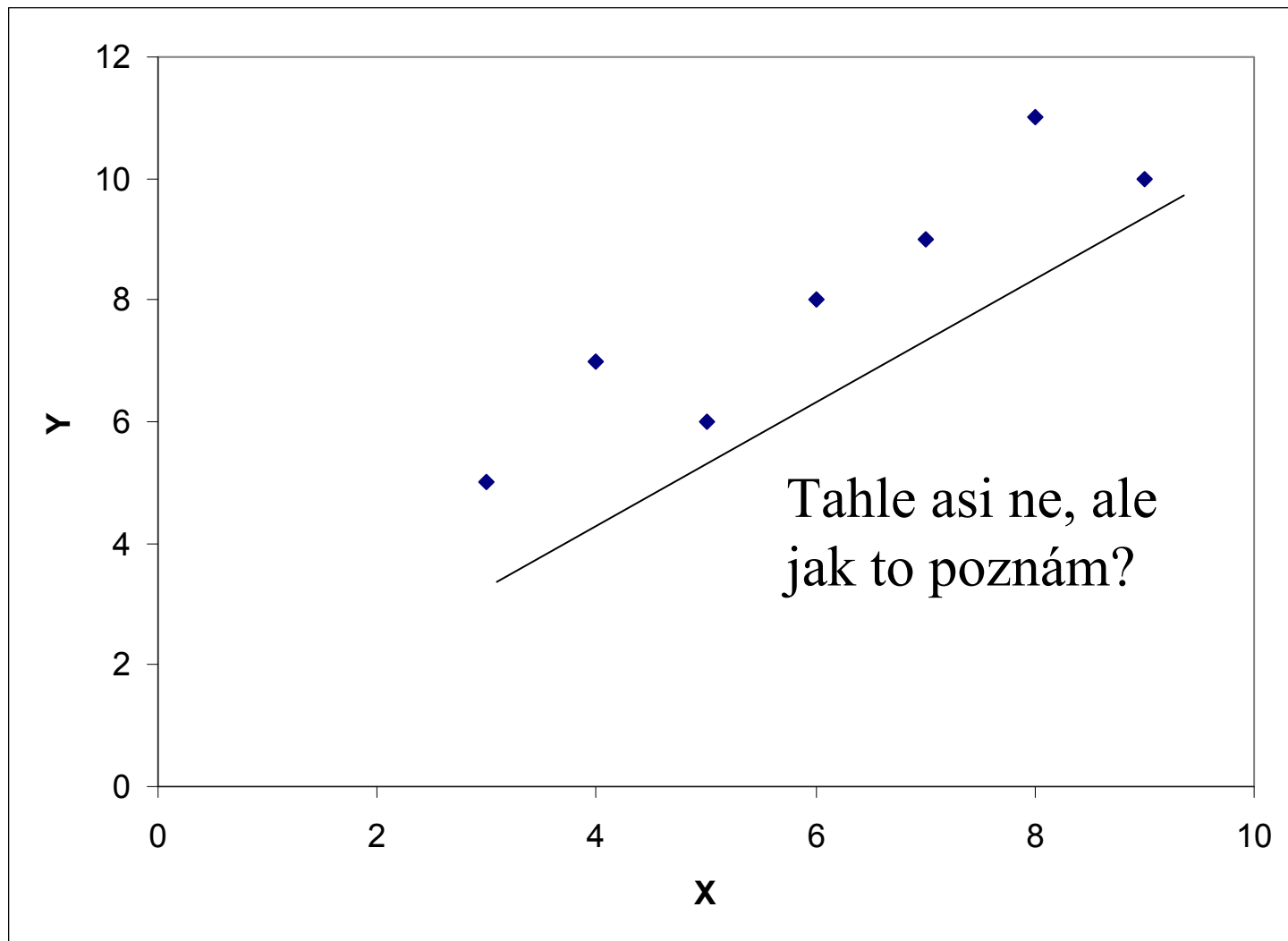
Která přímka je nejlepší?

Která přímka je nejlepší?

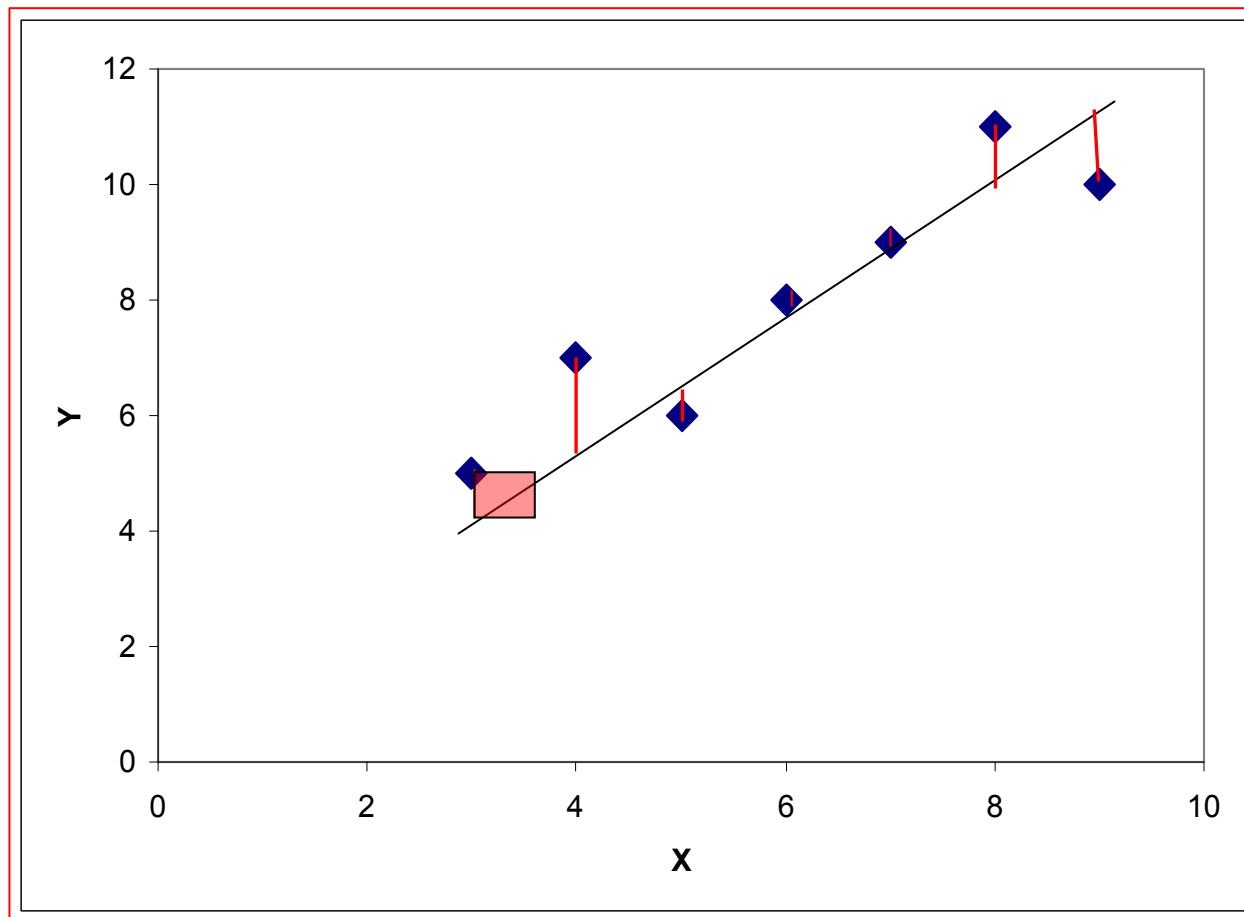

Která přímka je nejlepší?

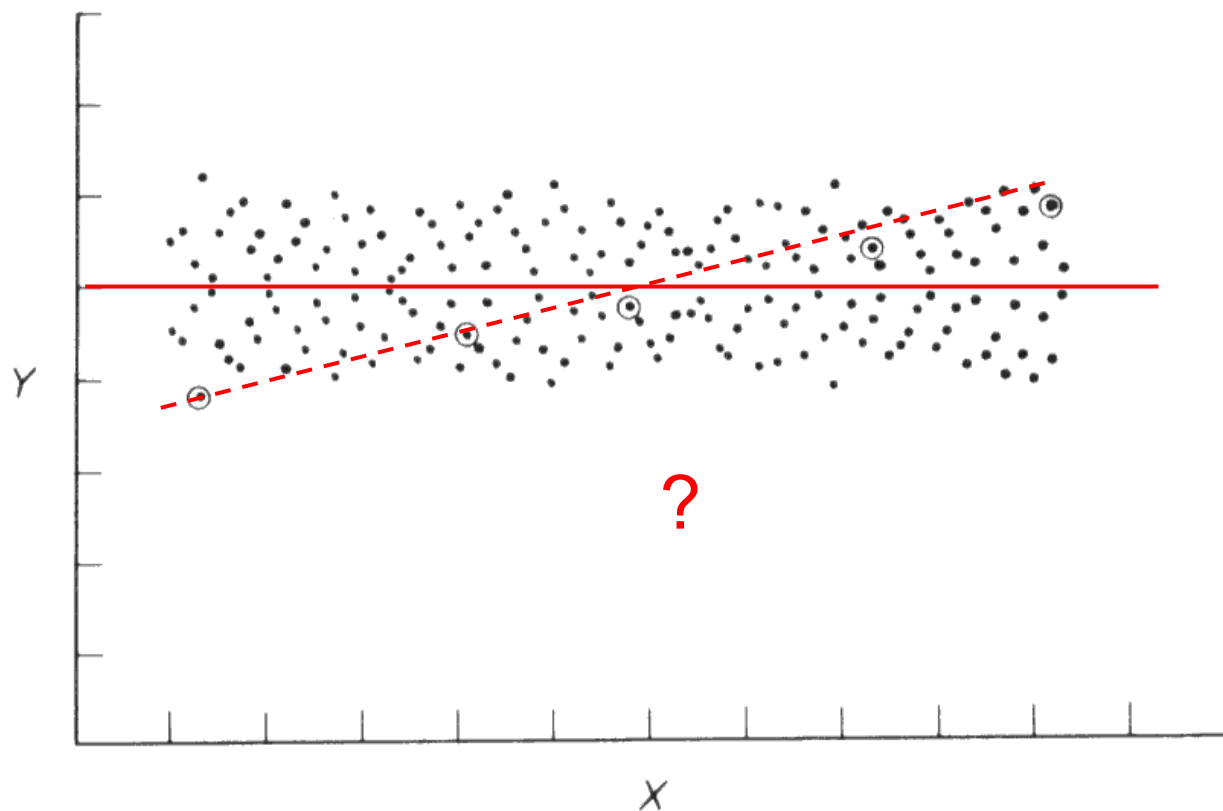
Tj. nejlepší je ta přímka, která má nejmenší součet druhých mocnin (čtverců) residuálů

$$\sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{Y}_i)^2$$

Svislá - nikoliv
kolmá
vzdálenost
k přímce!!!

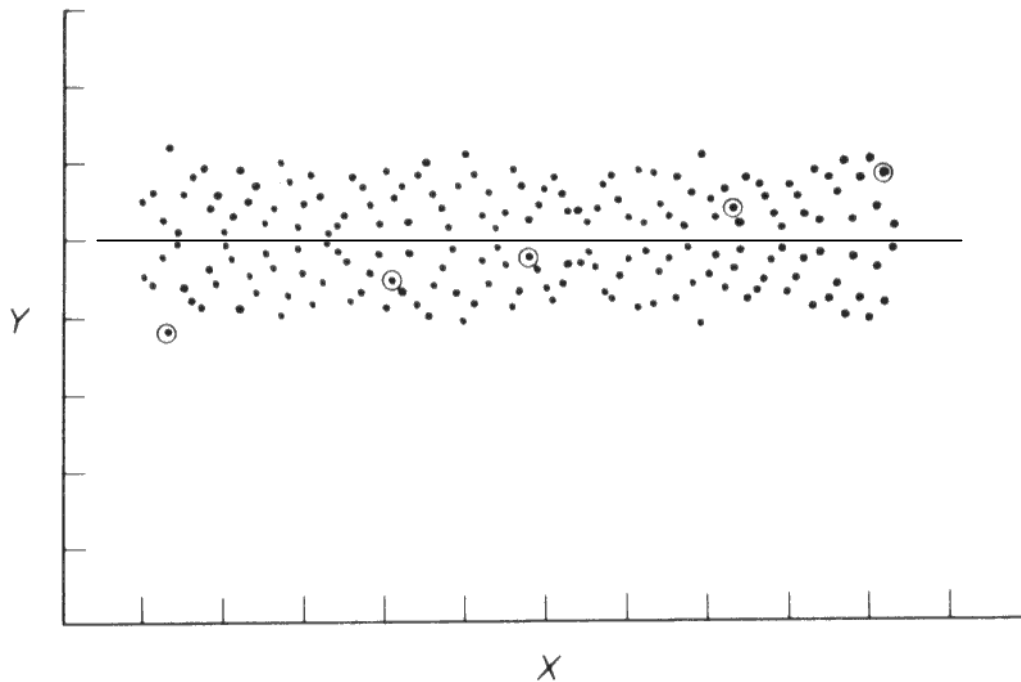
b je výběrovým odhadem skutečné hodnoty β

Každý odhad je zatížen nějakou chybou - z variability dat můžeme spočítat střední chybu odhadu b

Hypotetický základní soubor dat, s regresním koeficientem β rovným nule. Zakroužkované body mohou být možným výběrem pěti pozorování.

V případě nezávislosti $\beta=0$

Dosažená hladina významnosti
pro test

$$H_0: \beta=0$$

je pravděpodobnost, že takhle
dobrou závislost dostaneme
čistě náhodou, pokud jsou
proměnné nezávislé

Koeficient determinace - procento vysvětlené variability

$$R^2 = \frac{\text{variabilita}_{\text{ vysvetlena_modelem}}}{\text{celkova_variabilita_Y}} = 1 - \frac{\text{residualni_variabilita}}{\text{celkova_variabilita_Y}} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2},$$

$$R^2 = \frac{SS_{REG}}{SS_{TOT}} = 1 - \frac{SS_e}{SS_{TOT}}$$

Polynomiální regrese

- Polynomiální regrese - libovolnou funkci lze nahradit (v omezeném rozsahu hodnot prediktoru) polynomem
- Mám představu (třeba z nějaké teorie), jak má závislost vypadat, a věřím, že residuály budou náhodně kolem predikované hodnoty
- tradiční názvy kvadratická regrese, kubická regrese

Polynomiální regrese

$$Y = \alpha + \beta_1 X + \beta_2 X^2 + \beta_3 X^3 + \dots + \beta_m X^m + \varepsilon$$

aplikace mnohonásobné lineární regrese, kde prediktory jsou X , X^2 , X^3 atd. počítá se stejně (tj. opět kritérium nejmenšího součtu residuálních čtverců, které má opět (normálně) jedno minimum).

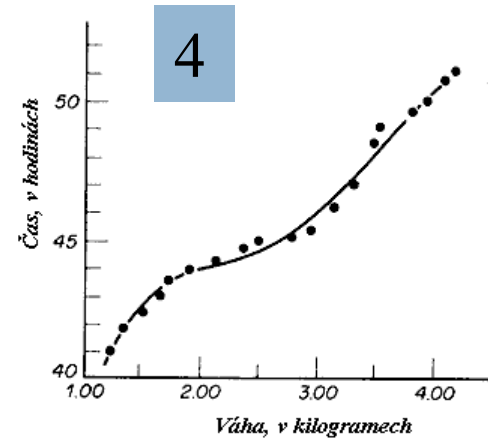
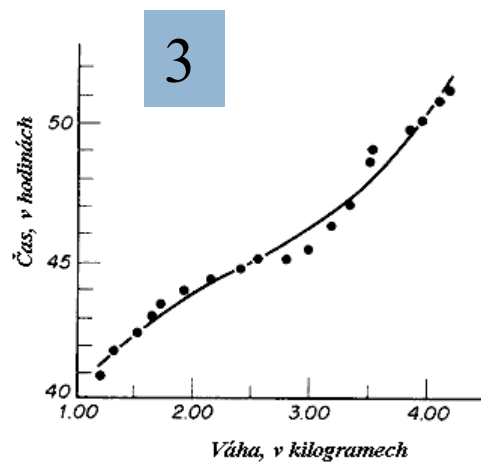
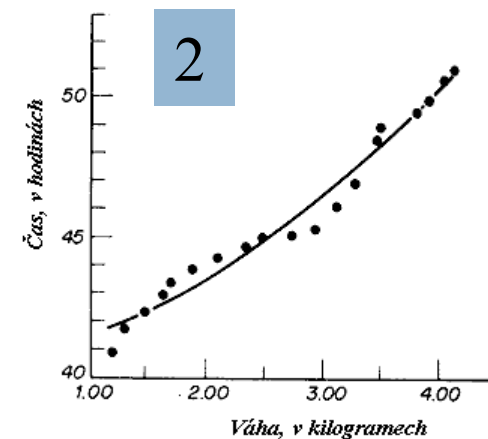
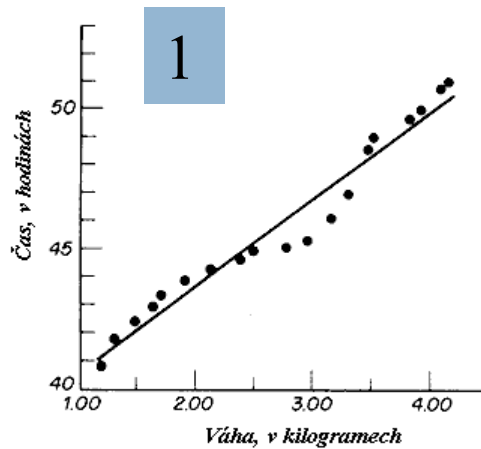
Do modelu jsou přidávány pouze proměnné, které snižují residuální chybu modelu:

dopředný výběr (*forward elimination*) – začínáme s konstantou (interceptem) a postupně se přidávají jednotlivé členy

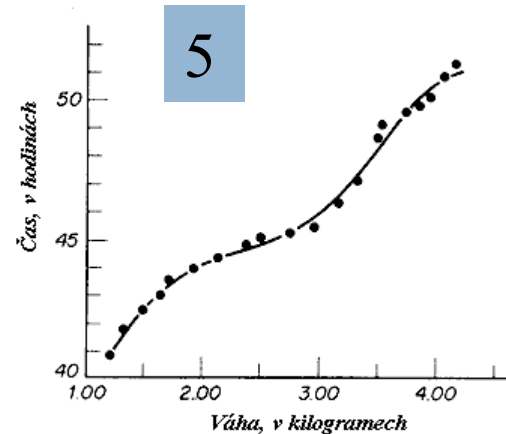
zpětný výběr (*backward elimination*) – začínáme se všemi členy, postupně se odebírají ty, které přispívají k nejmenšímu snížení residuální chyby

Obdobný význam má i R^2

Se zvyšujícím se stupněm polynomu stoupá “flexibilita”

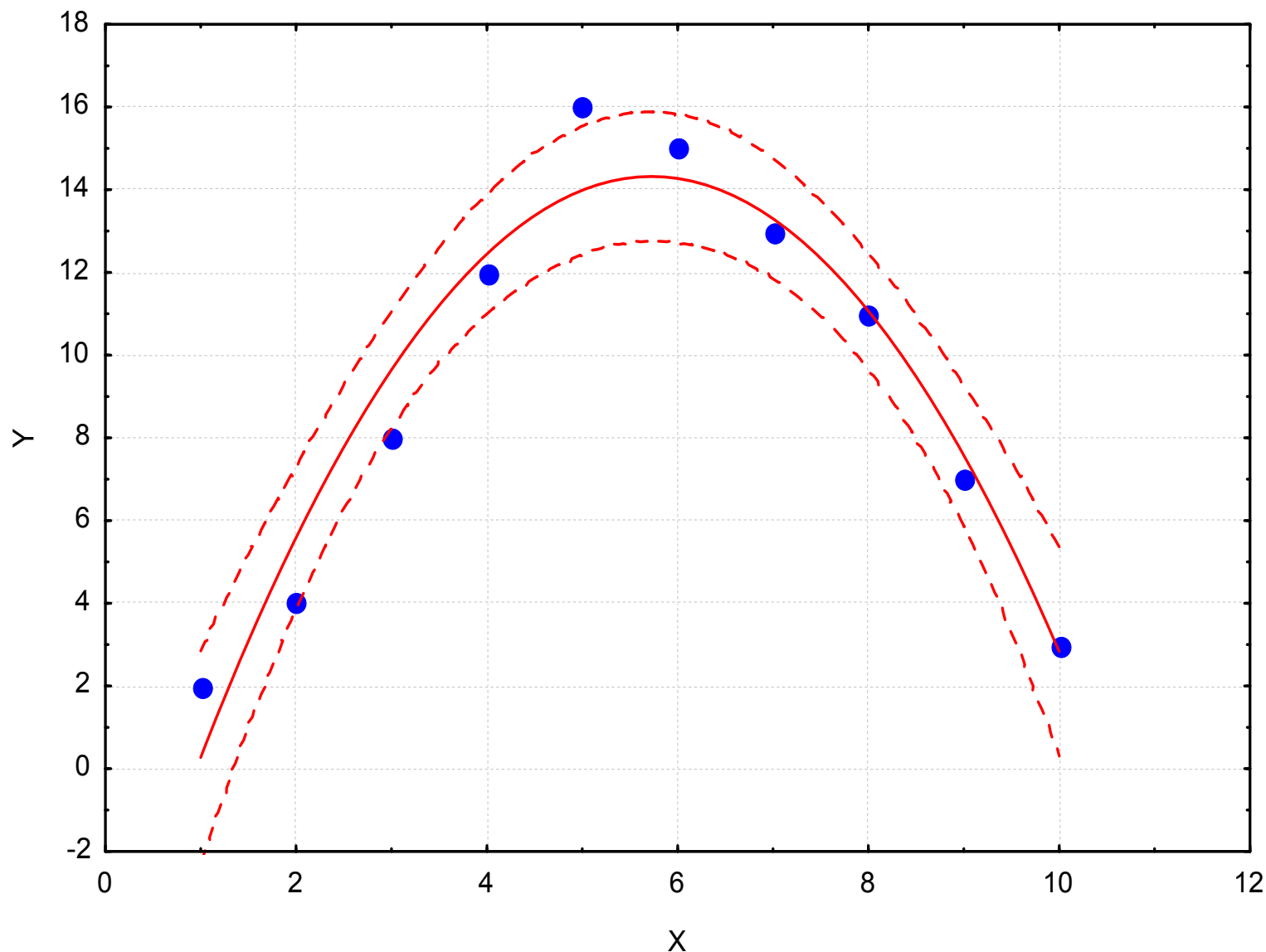

Pozor! Zvyšující se složitost nemusí znamenat lepší predikční schopnost

Polynomiální regrese

$$Y = -6.3 + 7.2015 \cdot x - 0.6288 \cdot x^2; 0.95 \text{ Conf. Int.}$$

kvadratická regrese může být vysoce průkazná, i když lineární regrese průkazná není

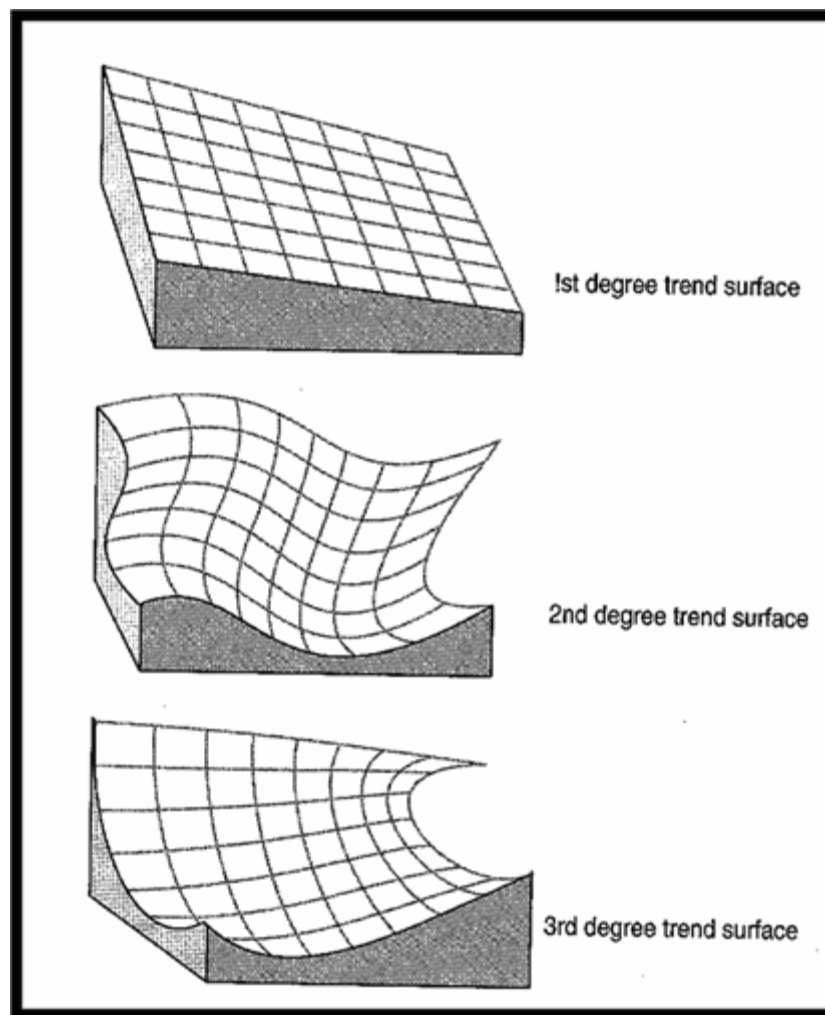
průkaznost kvadratického členu můžeme chápat jako důkaz nelinearity vztahu

Zpět k trendové analýze!

- většinou polynom max. 3. stupně
- zkoumáme závislost proměnné na prostorové struktuře
- máme představu (z teorie), jak má závislost vypadat
- proměnnou můžeme rozdělit na dvě komponenty – trend a odchylky od trendu (residua)
 - ▣ trend je celkový (globální) „*pattern*“ (lineární –klesající, stoupající; kvadratický, kubický)
 - ▣ residua reprezentují lokální „*pattern*“

$$y = a + \beta_0x + \beta_1y + \beta_2x^2 + \beta_3xy + \beta_4y^2$$

Globální trend

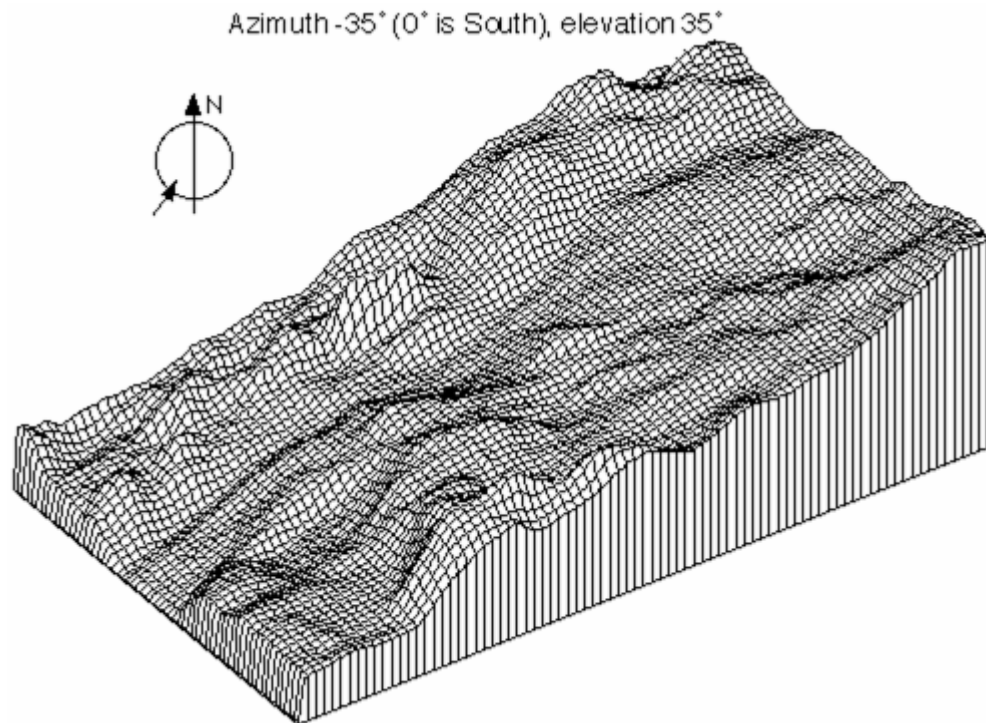

Lineární

Kvadratický

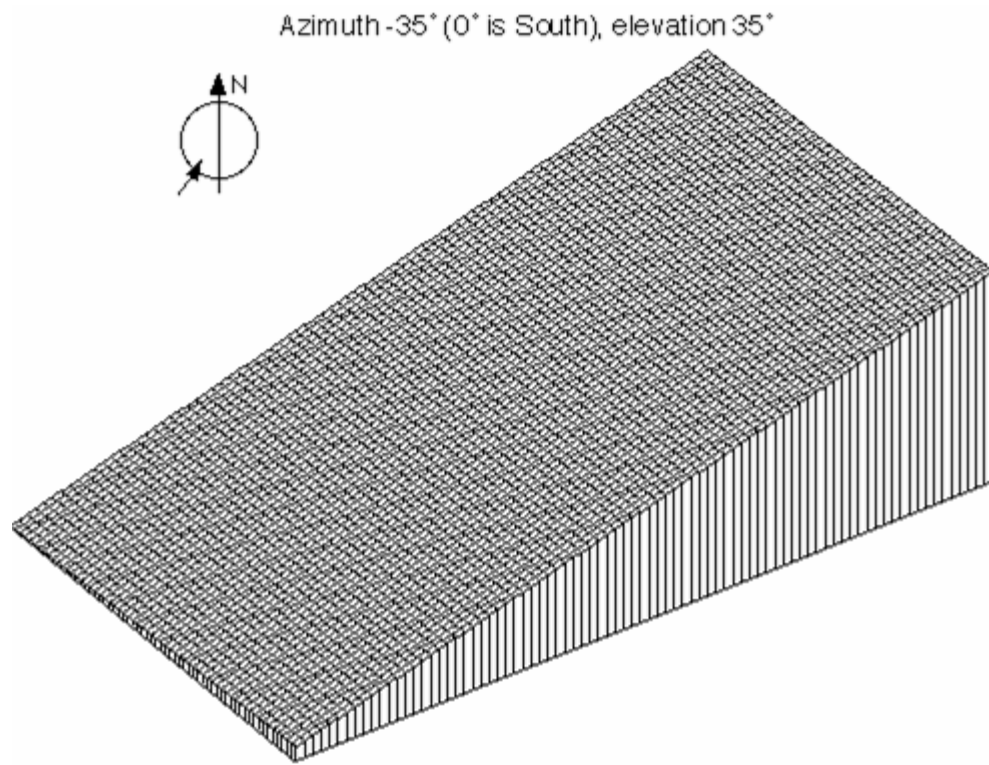
Kubický

příklad

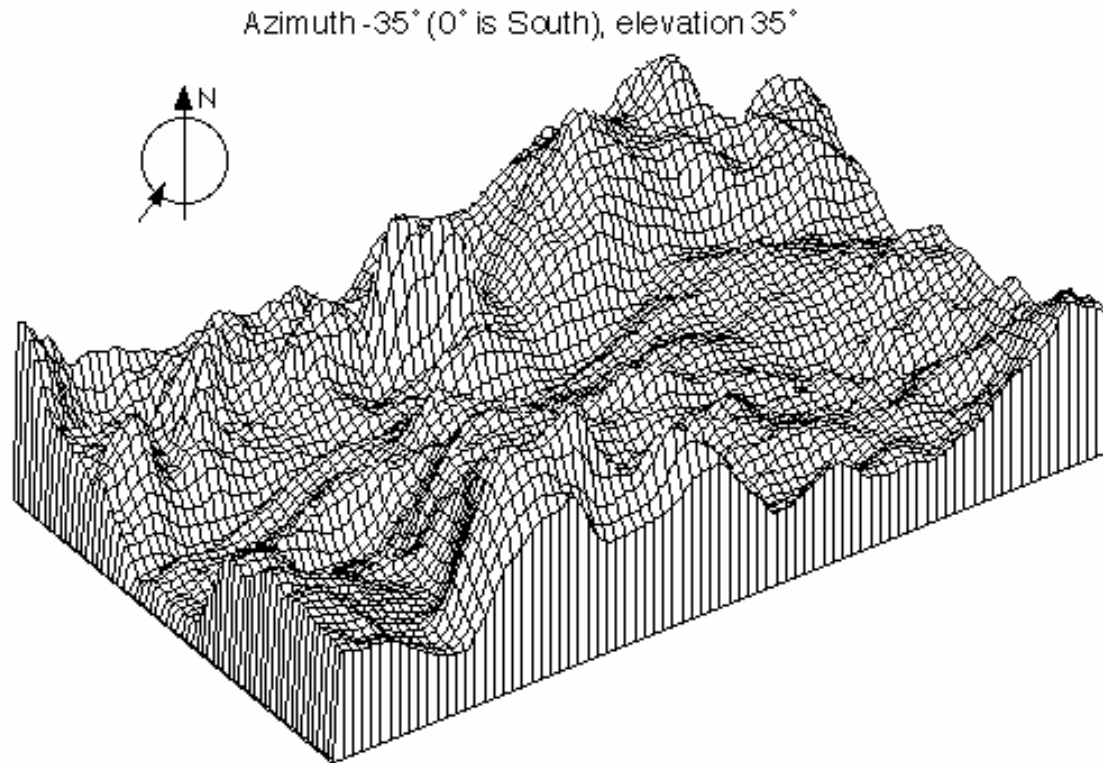
1. Globální gradient + lokální změny

Pouze gradient

1. stupeň polynomu \rightarrow gradient od východu na západ

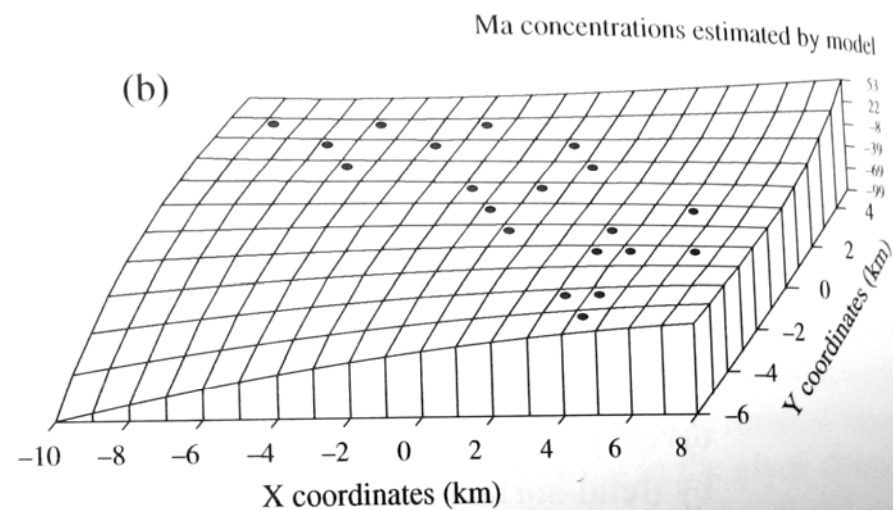
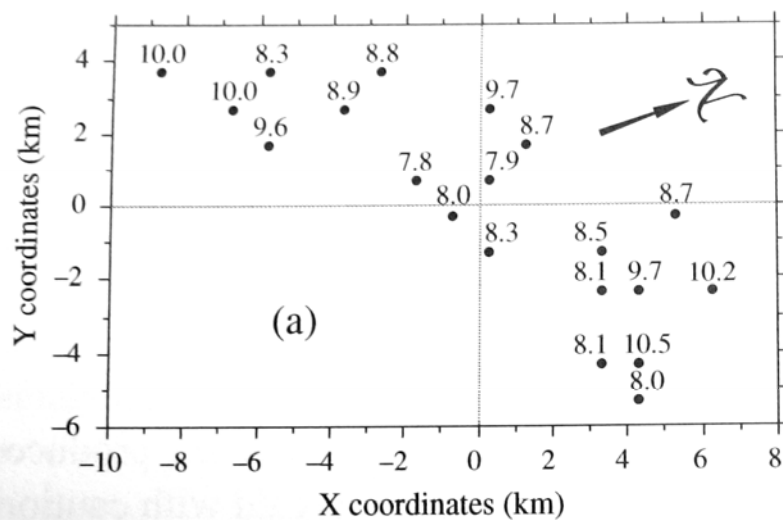
Pouze lokální změny po odstranění gradientu

residua \rightarrow lokální změny

Příklad – koncentrace aerobních bakterií

- 20 vzorkovacích míst

Příklad – koncentrace aerobních bakterií II

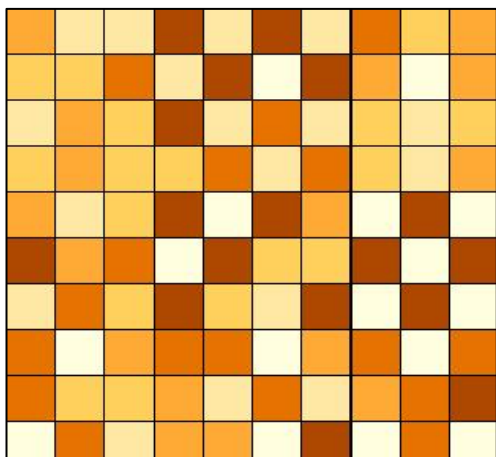
- Začínáme s rovnicí 3. řádu
- Rovnice 1. řádu ($X, Y, X*Y$) $R^2 = 0.02$ ($p = 0.52$) - není významný lineární trend
- Rovnice 2. řádu (X^2, Y^2, \dots) $R^2 = 0.39$ ($p = 0.21$) – stále nevýznamný trend
- Rovnice 3. řádu (X^3, Y^3, \dots) $R^2 = 0.87$ pro všechny členy- významný trend– některé členy můžeme odstranit – **zpětné odstranění**
- **Finální rovnice: $y = 8.13 - 0.16XY - 0.09Y^2 + 0.04X^2Y + 0.14XY^2 + 0.10Y^3$ ($R^2 = 0.81, p = 0.0001$)**
- Používáme pouze je-li viditelná jednoduchá závislost!

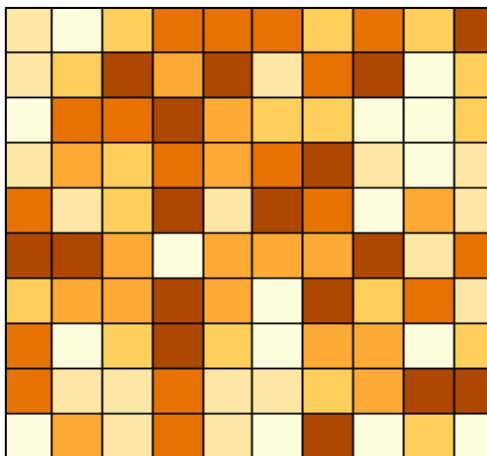
Měření prostorové autokorelace

Prostorová autokorelace

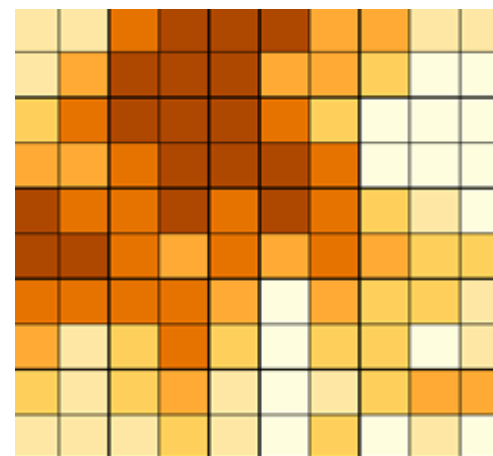
Negativní

Náhodná

Pozitivní

Měření prostorové autokorelace

Statistické měření pro zjištění prostorové autokorelace – Moranův index (I) a Gearyho index (C)

$$I(d) = \frac{\frac{1}{W} \sum_{h=1}^n \sum_{i=1}^n w_{hi} (y_h - \bar{y})(y_i - \bar{y})}{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}$$

$$c(d) = \frac{\frac{1}{2W} \sum_{h=1}^n \sum_{i=1}^n w_{hi} (y_h - y_i)^2}{\frac{1}{(n-1)} \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}$$

y_h a y_i jsou hodnoty pozorované na místě h a i , w jsou váhy a \bar{y} je průměr hodnot

Moranův index – podobný Pearsonovu korelačnímu koeficientu (-1,1)

Gearyho index – vzdálenostního typu (0, > 1)

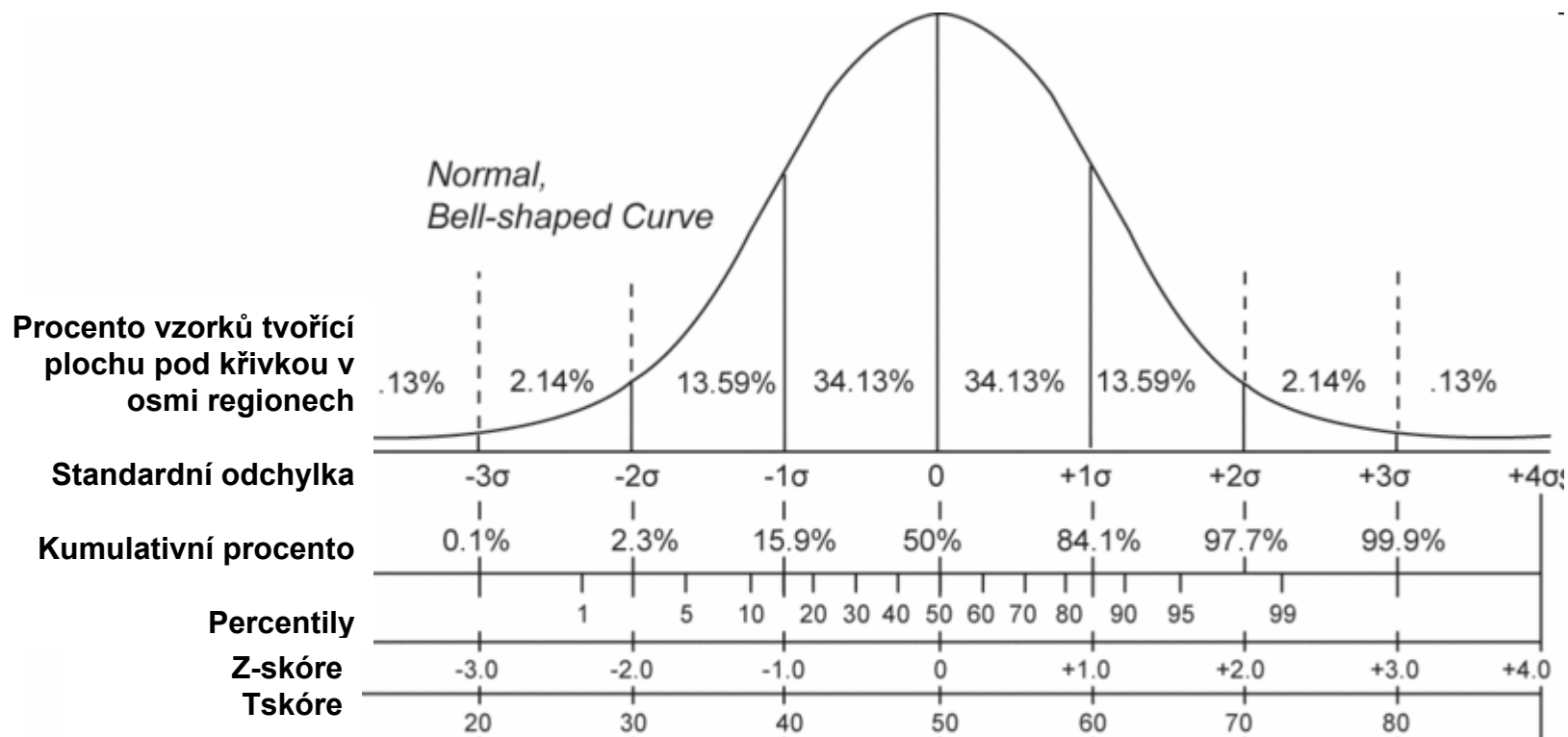
Moranův index (I)

- Nulová hodnota znamená náhodnou prostorovou distribuci
- Pro testování hypotézy se hodnoty Moranova indexu transformují na z-skóre (hodnoty větší než 1.96 nebo menší než -1.96 → prostorová autokorelace je významná na hladině významnosti 5%)

$$z = \frac{x - \bar{x}}{\sigma}$$

- x je skóre, které chceme standardizovat a σ je směrodatná odchylka
- Kriging má smysl provádět, pokud distribuce není náhodná!

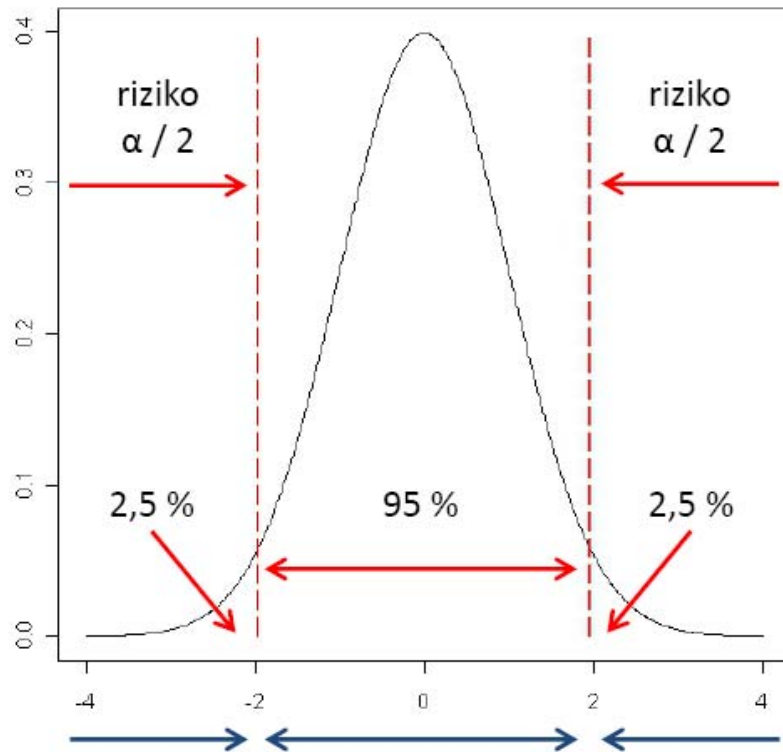
Normální rozdělení

Zamítnutí / nezamítnutí nulové hypotézy

Oboustranný test při $\alpha = 0,05$

$$H_0 : \theta_1 = \theta_2 \quad H_1 : \theta_1 \neq \theta_2$$

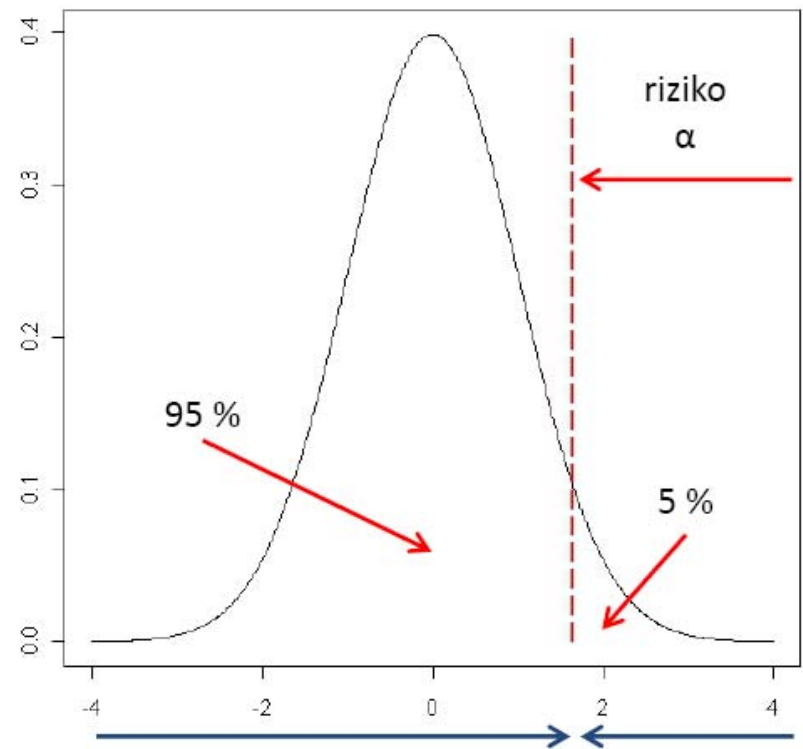
Padne-li testová statistika sem – **zamítáme H_0**

Padne-li testová statistika sem – **nezamítáme H_0**

Padne-li testová statistika sem – **zamítáme H_0**

Jednostranný test při $\alpha = 0,05$

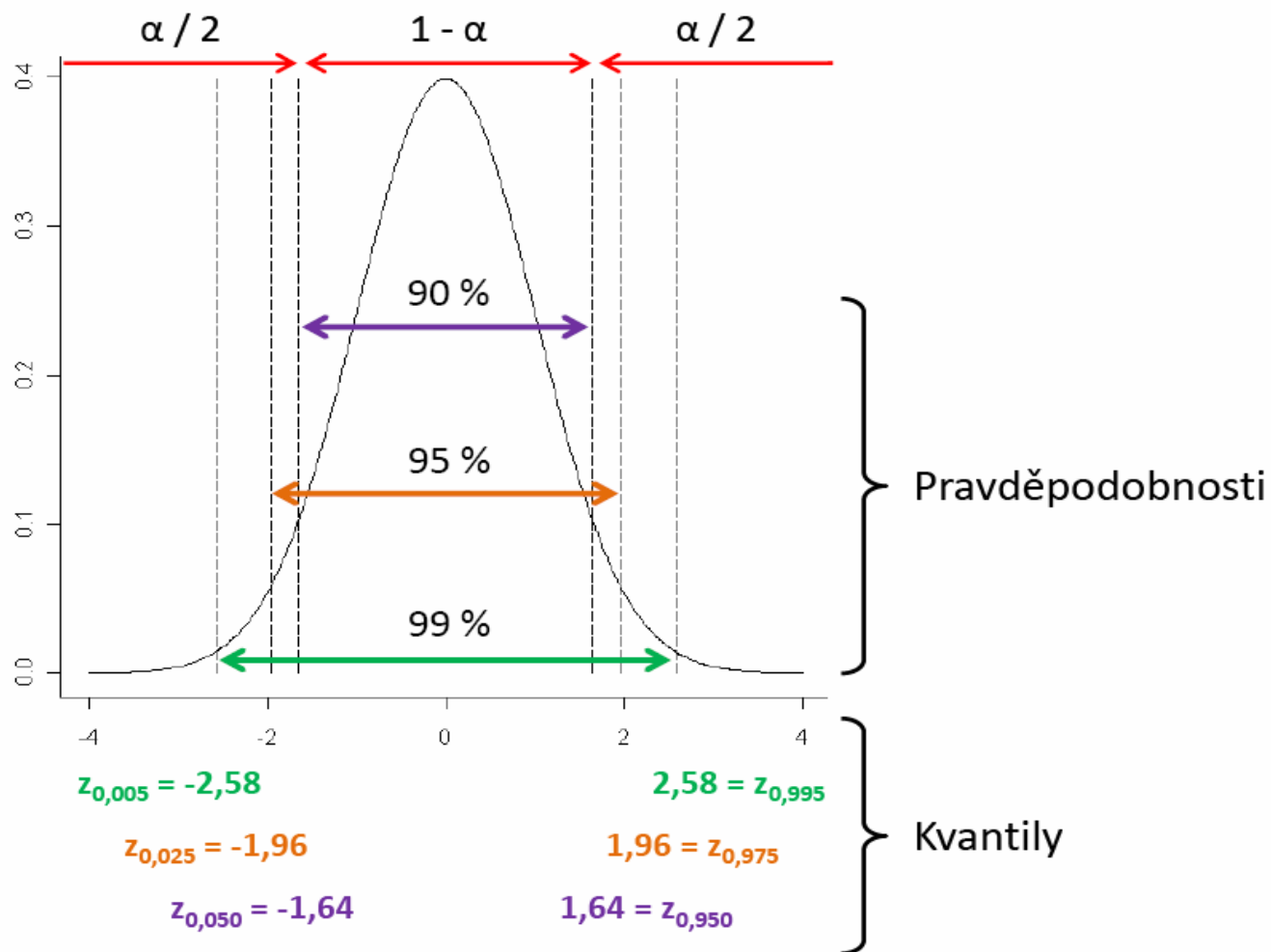
$$H_0 : \theta_1 = \theta_0 \quad H_1 : \theta_1 > \theta_0$$

Padne-li testová statistika sem – **nezamítáme H_0**

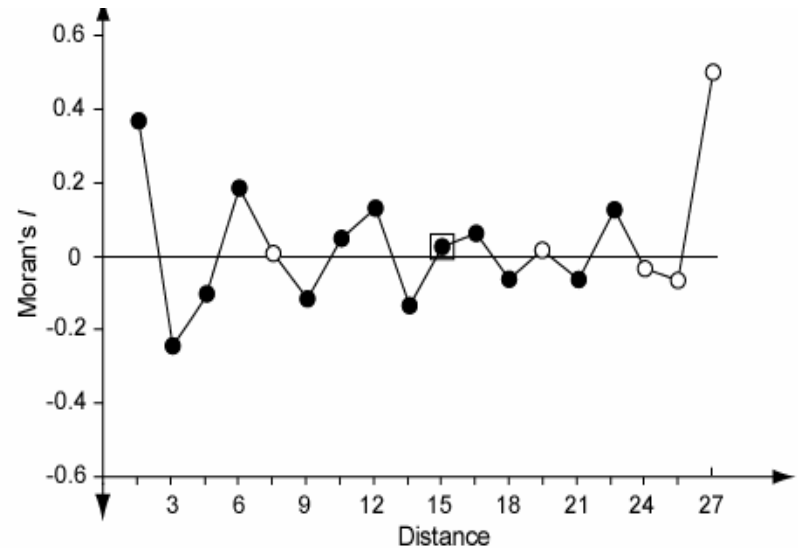
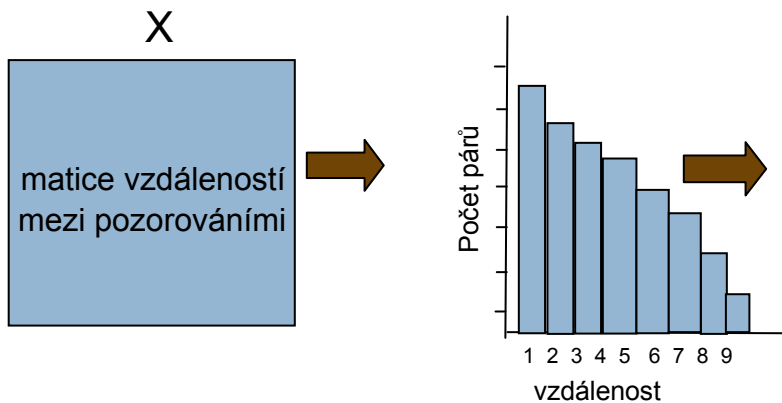
Padne-li testová statistika sem – **zamítáme H_0**

Kvantily standardizovaného normálního rozdělení

Prostorový korelogram

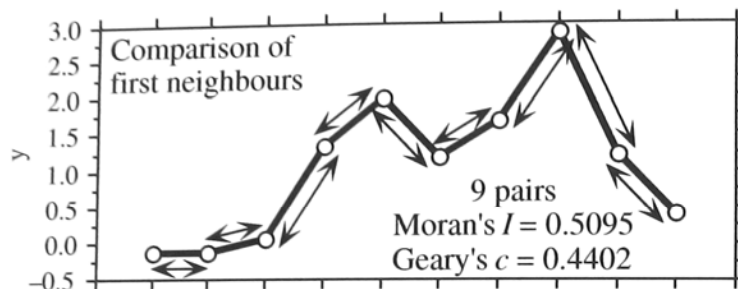
- *Prostorový korelogram* – autokorelační hodnoty x vzdálenosti pozorování

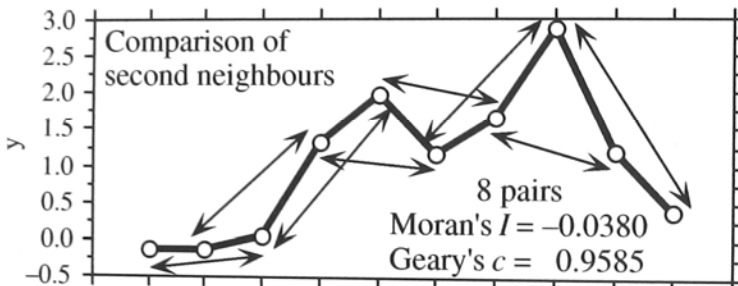
Výpočet indexů pro jednotlivé vzdálenosti

Vzdálenost

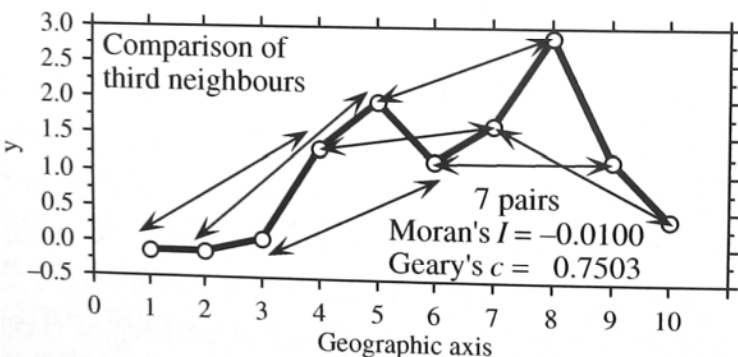
$d = 1$

$d = 2$

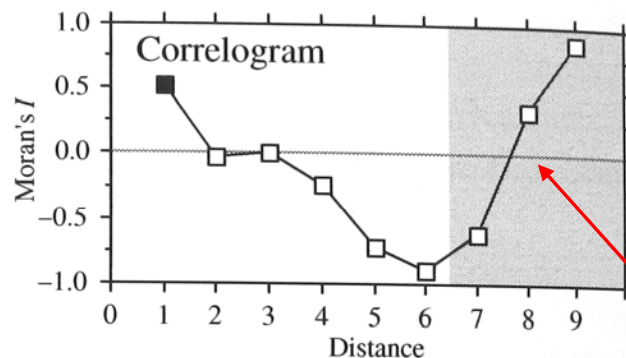

$d = 3$

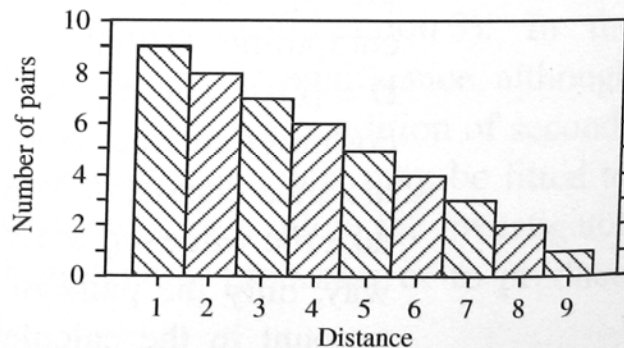
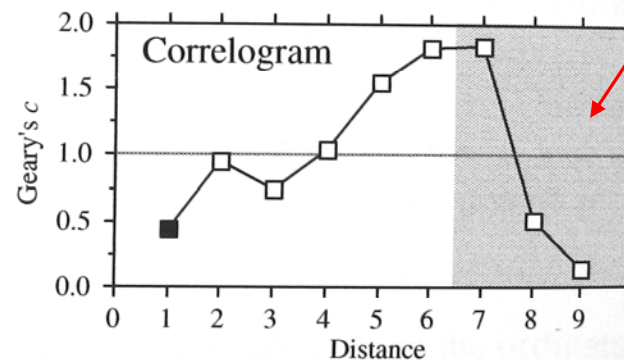

atd.

etc.

malé
N!

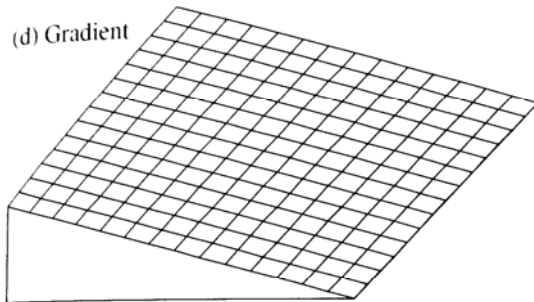
Měření prostorové autokorelace

- existence autokorelace prostorových dat je obvyklá
- před výpočtem prostorových autokorelačních koeficientů je potřeba spočítat matici geografických vzdáleností mezi lokalitami $d = [D_{hi}]$
- Autokorelační koeficienty jsou spočítány pro jednotlivé vzdálenostní třídy d
- Váhy w_{hi} (*Kronecker deltas*) kde: $w_{hi} = 1$ - lokalita h a i jsou ve vzdálenosti d
 $w_{hi} = 0$ jinak
- pouze páry lokalit (h,i) ve vzdálenostní třídě d jsou použity pro výpočet příslušného koeficientu
- W je suma všech vah w_{hi} pro danou vzdálenostní třídu (počet párů použitých k vypočítání koeficientu)

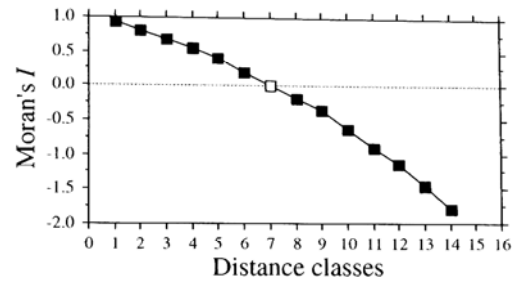
Přesná ukázka výpočtu zde: http://www.gitta.info/DiscrSpatVari/en/html/spat_depend_learningObject8.html

hodnoty	25	20	25	10	10	5	5	1	1
Vzdálenost (km)	1	1	1	2	2	3	3	3	3

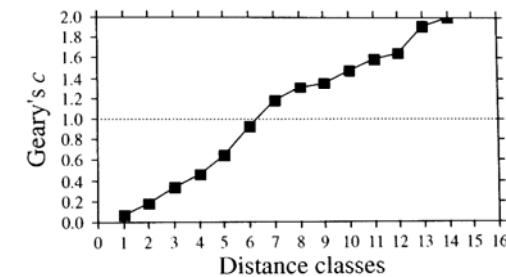
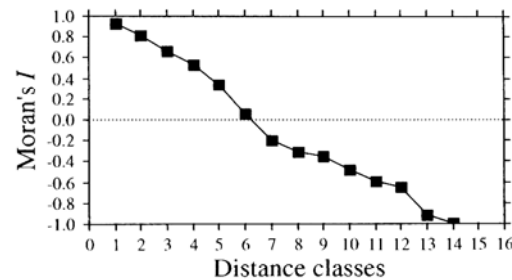
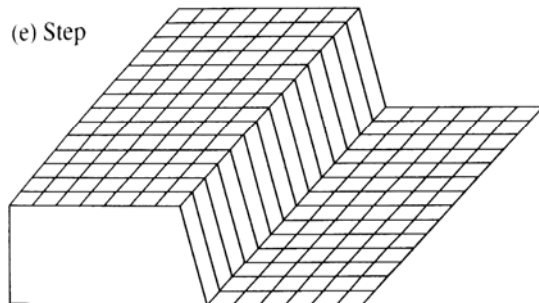
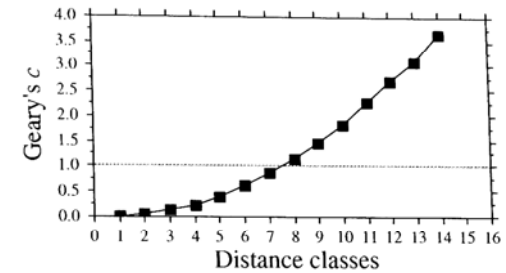
Prostorový korelogram

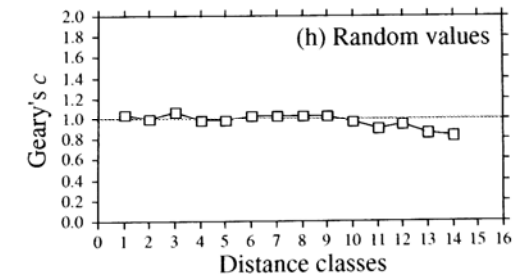
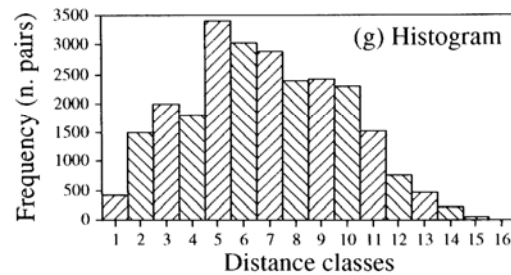
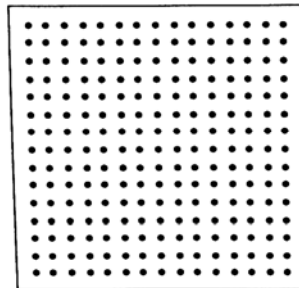
Moran's correlograms

Gear's correlograms

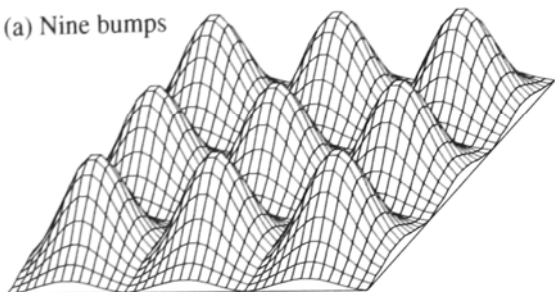

(f) Sampling grid (15 × 15)

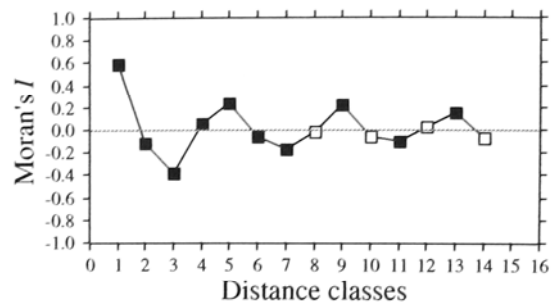

Prostorový korelogram II

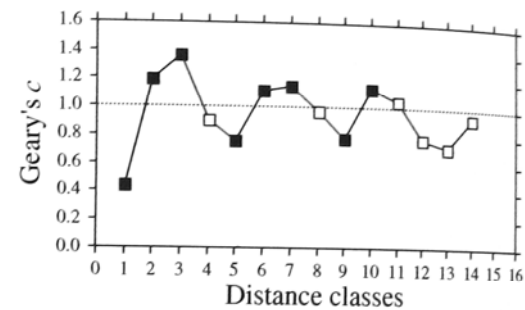
(a) Nine bumps

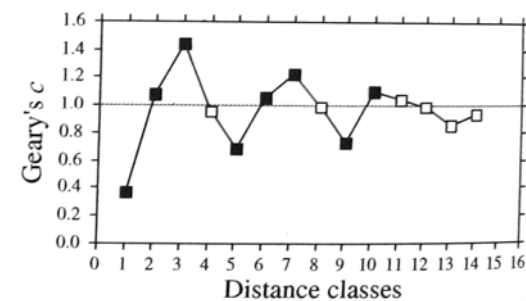
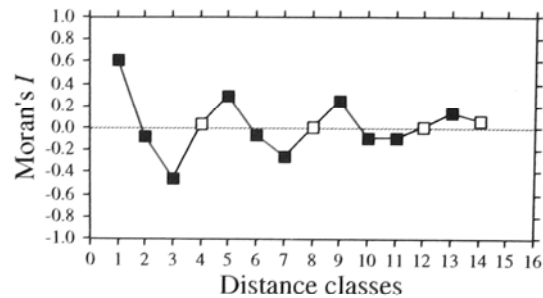
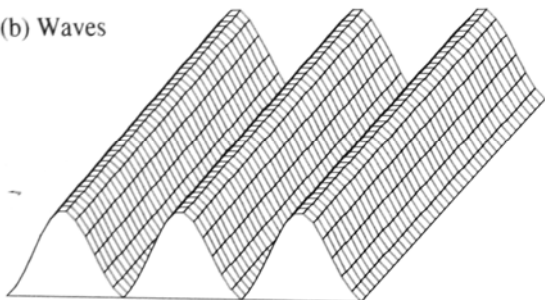
Moran's correlograms

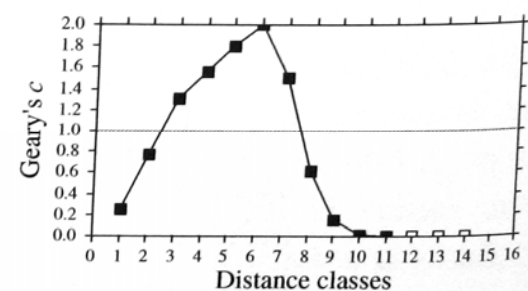
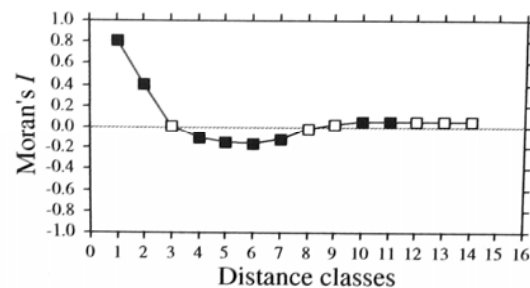
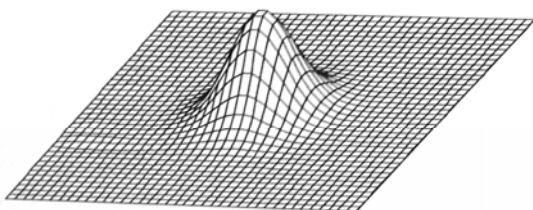
Geary's correlograms

(b) Waves

(c) Single bump

Shrnutí

- Ukázali jsme si tři techniky pro prostorovou interpolaci:
 - **IDW** – nejjednodušší, vhodný pro velký počet bodů k „vyhlazení“ plochy → váženo pouze vzdáleností
 - **Kriging** – několik druhů; není potřeba pravidelné vzorkování; váhy odrážejí prostorovou strukturu → semivariogram – pozor na stat. předpoklady!
 - **Trend surface analysis** – využívá polynomiální regrese; k odhadu prostorové závislosti využívá souřadnice; pozor na stat. předpoklady!
- Tyto metody se v environm. vědách používají nejčastěji → existují další interpolační metody- někdy příště 😊
- Prostorovou distribuci můžeme předem otestovat pomocí **Moranova korelačního indexu (I)** a **Gearyho vzdálenostního indexu (C)**; v ArcGIS dostupný pouze Moranův
 - Distribuce: **náhodná, shluková, negativní**

Cvičení v ArcGIS - úkol

- Každý pro svůj kraj (okres) zjistí prostorovou strukturu koncentrací Hg a Pb v půdě pomocí Moranova Indexu (soubor kovyCR.sta)
- Na základě výsledků prostorové distribuce zvolte vhodné interpolační metody a vytvořte mapu
- Úkol pošlete ve Wordu → všechny výsledky + postup a zvolená nastavení